

LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKISKAI  
TAUTISKOS MINTIES SAVAITRASTIS  
Prenumerata metams \$2.00, pusmečiui \$1.00  
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.  
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

# GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA  
OFFICIAL PUBLICATION  
Advertising Rates on Application  
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.  
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

No. 15.

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post  
Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

KETVIRTADIENIS, BALAND-APRIL 13, 1944

VOL.-METAI XXVIII

## U.S. JĖGOS NUSKANDINO 28 JAPONŲ AVIUS

### BOLŠEVIKAI ATSIĖMĖ DIDŽIAUSIĄ JUODOSIOS JŪROS UOSTĄ ODESSĄ

#### AMERIKIEČIŲ LĖKTUVAI ISBOMBORDAVO NACIŲ BAZES LENKIJOJE, RYTINĖJE PRŪSIJOJE IR ŠIAURINĖJE VOKIETIJOJE

Balandžio 5-tą amerikiečių bombardieriai atakavo Rumunijos aliejaus centrą Ploesti. Bombos padarė didelį sunaikinimą ir paliko didelius gaisrus. U. S. bombardieriai taipgi isbombordavo Rumunijos sostinę Bucharestą ir Vengrijos sostinę Budapeštą.

Balandžio 7-tą U. S. Pacifico laivyno štabas paskelbė, kad per tris dienas amerikiečių lėktuvai bombardavo Palau salą ir gretimas japonų bazes. 28 prieš laivai nuskaudinti, 18 sužaloti, nuo 160 iki 214 prieš lėktuvų sunaikinta. Palau raudasi 600 mylių nuo Filipinų.

Po kelių sekmingų atakų alijantai žymiai sustiprino savo pozicijas Anzio fronte, Romos rajone.

Balandžio 9-tą, penkias amerikiečių lėktuvų grupes, iš viso apie 1500 lėktuvų, atakavo svarbiausius nacių lėktuvų gamybos centrus okupuotoje Lenkijoje, rytinėje Prūsijoje ir šiaurinėje Vokietijoje, būtent, Poznanių, Gdyni, Marienburga, Waremunde ir Tutow. 31 bom-

beris nesugrižo. Tai buvo vienas iš didžiausių amerikiečių lėktuvų žygių, pasiekęs tolimas nacių bazes ir padaręs priešų didelius nuostolius.

Balandžio 10-tą bolševikai atsiėmė didžiausią Juodosios jūros uostą Odessą. Prieš karą Odessa turėjo 600,000 gyventojų. Nacių uosta išlaikė savo okupacijoje pūstrecių metų—užėmė spalio mėnesį 1941 metais. Užimant uostas buvo stipriai isbomborduotas ir apgriautas, o dabar pasitraukdami nacių dar daugiau sunaikino — išdinamtuojant visus militarius įrengimus ir geresnius pastatus.

Burmos fronte, Kohima rajone, eina smarkios alijantų ir japonų kautynės.

#### ŽUVO DAUG SLAUGIŲ

Londonas.—Balandžio 6-tą paskelbta, kad nuo karo pradžios žuvo 102 britų armijos slaugės seserys; be to 42 slaugės dingo Malajose, o 14 pateko japonų nelaisvėn Hongkonge.

## JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ SLAPTOJI POLICIJA ĮSPĖJA PRIEŠ ČEKIŲ KLASTOTOJUS

Frank J. Wilson, Izdo Departamento Slaptosios Policijos direktorius, įspėjo, kad sumažinti nuostolius, kuriuos įvykdo čekių suklastotojai, visuomenė turės prisilaikyti kelių taisyklių.

Valdžia išsiųs daugiau čekių šiais metais, negu bi kada. Izdo Departamentas parodo, kad daugiau negu 307,000,000 asmeninių čekių bus išsiųsti šiais metais. Milijonai šių čekių padengia užlaikomųjų asmenų mokesčius šeimose vyrų ginkluotose jėgose. Čekiai bus išsiųsti šeimoms, kurių tėvai kovoja už savo šalį.

Apsaugoti šiuos čekius, Slaptoji Policija veda karą prieš vagius, kurie vagia karėivių uždarbi. Slaptoji Policija pataria tiems, kurie gauna šiuos čekius iš valdžios, prisilaikyti šių keturių taisyklių.

1. Vienas šeimos narys turėtų būti namie priimti čekį, kada jis bus prisiųstas.

2. Aiškiai užrašykite vardą ant pašto dėžutės. Pašto dėžutė turėtų būti užrakinta.

3. Keiskite čekius tuo pačio vietoj kiekvieną mėnesį, nes tada jūs toje vietoje būsite pažįstami.

4. Indorsuokite čekį tikiai akivaizdoje to, kuris jį iškeis. Krautvinkams ir kitiems, kurie čekius keičia, padaryta šios pastabos:

1. Prieš iškeitimą čekių pareikalaukite identifikacijos. Atsiminkite, kad draugijų korteles, Social Security korteles, automobilio leidimus, laiškus ir pan. galima pavogti arba suklastoti. Užklauskite savęs, "jeigu šis čekis bus sugrąžintas, ar galėsiu

rasti žmogų, kuris jį man davė."

2. Visada reikalaukite, kad asmuo, kuris keičia čekį, pasirašytų jūsų akivaizdoje, nors čekis ir indorsuotas — pareikalaukite, kad vėl būtų indorsuotas.

3. Nekeiskite čekių, kurie atrodo perdirbti. Perdirbti čekiai yra suklastoti.

4. Jeigu esate samdininkas ir daugiau kaip vienas iš jūsų darbininkų gauna šiuos čekius, pažymėkite čekius, kad greičiau galėtumėte identifiikuoti asmenis, kurie juos keičia.

5. Jūs galite apsaugoti savo prekes, pinigus ir uždarbius nuo čekių klastotojų prisilaikydami šių taisyklių. Atsiminkite, kad jūs save nusikrausite, jeigu iškeisite suklastotą čekį. FLIS

#### KAUTYNĖSE PASIZYMEJĖ LIETUVIAI

Jaunas USA lietuvis V. Karaliūnas, 24 m. amžiaus parodė nepaprastą pasižymėjimą, kai įvykus sprogimui jį laive buvo imtasi gelbėjimo darbo. Dalis esančių ant laivo karių buvo pavojingų padėty—jų išėjimas buvo užgriautas. V. Karaliūnas pats atsisakė aplėisti laivą, kol nebuvo išgelbėti draugai. Jis dirbo iki netekęs jėgų ir sąmonės—parkrito. Daug nuvikiusį V. Karaliūną, apalpusį išgelbėjo kitas karys. Už pasižymėjimą jis apdovanotas medaliu. Tas įvyko Solomon salų srityje.

1. Prieš iškeitimą čekių pareikalaukite identifikacijos. Atsiminkite, kad draugijų korteles, Social Security korteles, automobilio leidimus, laiškus ir pan. galima pavogti arba suklastoti. Užklauskite savęs, "jeigu šis čekis bus sugrąžintas, ar galėsiu

1. Icit. Klarensas V. Valenta, esąs kažkur Anglijoje, taipgi apdovanotas medaliu už atsižymėjimą oro žygiuose prieš Vokietiją.

## LRKSA = LIETUVIŲ TVIRTOVĖ

Rašo KUN. PR. M. JURAS, buvęs LRKSA Dvasios Vadas

(Tęsinys)

Didžiausias ir išmintingiausias iš visų filosofų Emmanuelis Kantas buvo labai susirūpinęs lietuvių kalbos ir reikalų gynyimu prieš vokiečių valdžios blogus norus suvaržyti prūsų lietuviams gimtosios kalbos laisvę. Savo prieraiše prie Mielches liet. kalbos žodyno filosofas Em. Kantas tarp kitko rašė: "Dėl savo būdo ypatybių ir kadangi kalba yra puiki priemonė toms ypatybėms išlaikyti, aišku ir būtina, o Prūsijos lietuvis yra to nuspilęs, kad jis būtų mokinamas ir aptarnaujamas savo gimtoje kalboje."

Toks garsus mokslininkas mūsų kalbą brangino ir gynė, kad buvo už ką. Lietuvių kalbos grožį juntame iš švelnaus, harmoningo skambėjimo šnekant ir dainuojant. Gražiai dainuoti ir kalbėti galima tik gražia, skambia kalba, kurios žodžiai švelniai plaukia ir neužkliūva gerklėje. Mūsų kalba yra tiek turtinga, kad įvairiausiais žodžiais galime tas pačias sąvokas ir mintis išreikšti.

Tik šių laikų lietuviai, gyvendami tarp kitataučių, sugadintai taria svetimos kalbos žodžius, sulietuvindami jų galūnes ir priešdėlius. Ir gaunasi nę jų, nę mūsų žodžiai. Sugadintų svetimų žodžių reikia vengti savo kalboje ir šalin iš vartojimo, kad vaikai ir jaunimas neįprastu taip kalbėti ir tais barbarizmais—svetimybėmis išniekint švartą, turtingą ir gražią mūsų gimtąją kalbą.

Tik graži ir turtinga kalba ilgai išsilaiško; tokia ji ir gyvuos amžinai lietuvių lūpose ir širdyse!

#### Liaudies Dainos arba Liaudies Poezija Yra Bendras Mūsų Tautos Lobis

Jau gilioje senovėje dainas kūrė paprastai nemokytai lietuvių įvairių veiksmų ir gyvenimų įtakoje. Su daina lietuvis vargą vardo, darbus atliko ir į karužę jojo. Kiekvienas svarbesnis gyvenimo įvykis liko apdainuotas. Į karą jojant, iš karo grįžtant, pabaigtuvių, vestuvių dainos ir laidotuvių raudos. Ta liaudies kūryba ėjo iš lūpų ir daug lig šiol atmintyse ir užrašytu užsiliko. Visais laikais kitataučiai mokslininkai negalėjo atsigerėti lietuvių liaudies dainomis. Jas rinko, užrašinėjo ir tyrinėjo iš žmonių lūpų dainuojant. Kada kitatau-

čiai ką rašo ar kalba apie lietuvius, dažnai su pasigerėjimu atsiliepia apie dainas ir jų kūrėjus bei kūrėjas.

Prof. d-ras Bock, 1782 m. rašydamas apie prūsų lietuvius, tarp kitko, bendrai apie visus lietuvius sako: "Lietuvių jaunimas daug greičiau nei vokiškas ar lenkiškas išmoksta, ir tai net pačių sunkiausių, dainų melodijų. O kaip juš dainuoja savo susirinkimuose, žmogus sužavėtas stačiai negali atsiklausti!..." ir tt.

Net 1916 m. F. Hirto skaitymų knygoje prūsiskoms mokykloms A. Kurschat rašo: "Lietuviškos dainos XVIII šimtetyje suteikdavo daug džiaugsmo didžiausiems žmonių poezijos žinovams: Lessingui, Herderiui ir Goethei. Jos tikrai sužavi, dalinai pilnos šamojaus, dalinai pačių giliausių jausmų."

Liaudies dainos ne tik kalbos grožį vaizduoja, bet ir jas sukūrusių dainių-poetų sielos turtus, nuotaiką bei jausmus atidengia. Iš gražios, švarios, kuklios liaudies poezijos sprendžiame, kokios kilnios, skaidrios sielos senovėje lietuviu būta!

Menka, negabi ir be dvasios kultūros tauta nebūtų galėjusi sukurti tokių dainų, kuriomis gerėtusi didžiausi pasaulio poetai!..

Be dainų, lietuvių dar daug sukūrė pasakų, legendų—padavimų, mišlių, patarlių ir priežodžių, kas vadinasi liaudies kūrybos proza.

Ne visi senovės lietuvių gyvenimo įvykiai turi rašytą istoriją. Bet žmonėse iš kartos į kartą persidavė mintinė—žodinė istorija apie įvairius dalykus. Užsilikusios pily, piliakalniai, milžinkapiai, ežerai, šventovių pėdsakai ir k. turi liaudyje atitinkamus padavimus. Apie buvusius senovės karus, didvyrius, valdovus ir priešus žmonės sukūrė legendas ir pasakas. Pamoškumui doros, visuomeniškos, šeimyninės santvarkos, mylėti, klausyti ir gerbti tėvus, vyresnius, lietuvių sugalvojo daug pasakų, priežodžių, patarlių ir mišlių. Tyliais žiemais vakarais senimas jaunimui sekė įstabias pasakas, legendas iš senovės laikų. Liaudies kalba ir kūryba padėjo išlaikyti mūsų tautą gyva, nežiūrint, kad šimtmečiais be atvangos lietuvius užpildinėjo įvairūs priešai, norėdami pavergti ir išnaikinti.

(Bus daugiau)

## Į LIETUVĄ PASIŪSTA DAUGIAU KAIP 13,000 SVARŲ VAISTŲ

Raudonojo Kryžiaus vadovybė pranešė Kunigijai Vienybei (kuri yra daug pasidaravusi, kad būtų siunčiama pagalba Lietuvai), kad Foreign Economic Administration leido į Lietuvą įvežti sekančių vaistų transportą: 550 svarų Boric Acid (dezinfekcijai, kompresams), 550 svarų Phenol (karboliūso rūkštis), 2,200 svarų Cresolum Saponatom (dezinfekcijai, kovai su užkrėtomis), 660 svarų eterio (užmigdymui ligonių operacijų metu), 660 svarų Potassium Iodine (vidaus ligoms), 2,200 sv. Sodii Bicarbonas (skilvio opoms ir p.), 1,100 sv. ricinos, 1,000 sv. Dextrosam (cukraus skiedinys, nusilpusiems ligonims leidžiama į venas, kaipo maistas), 1,100 svarų Barium Sulphate (vidaus ligų diagnozei nustatyti, duodama ligoniu prieš peršvietimą spinduliais), 500 Hypodermic Syringes, 500 tuzinų Needles for Syringes (adatu įšvirškštimams), 1,000 termometrų, 700 indelių po 1 uncija su Mercurochrome, 9,056 deželių po

20 kub. cent. Viastrolis (žuvies kelpenų alyva, vitaminas D). Visų vaistų kaina, vidutiniškai, apie 10,000 dolerių.

Jau daromi atitinkami žygiai sudaryti siuntinį 100,000 dolerių vertės. Lietuvos atstovybė Vašingtone ir Lietuvos atstovybė Berne (Šveicarijoje) kooperavo ir suteikė reikalingų informacijų dėl reikalingiausių medikamentų Lietuvos žmonėms.

#### LIETUVIS—KAPELIONU URAGVAJAUŠ KOLEGIJOJE

Montevideo arkivyskupas (Urugvajuje) Šv. Kliaros kapelionas pareigoms pakvietė kun. Stasį Grigaliūną, bolševikų teroro metu iš Lietuvos pasišalinusį. Kun. Grigaliūnas trejus metus dirbo tarp Brazilijos lietuvių ir kitataučių, dabar, be kolegijos kapeliono pareigų, aprūpina dar ir lietuvių kolonijos dvasinius reikalus. Tiek Brazilijoje, tiek Urugvajuje ir Argentinoje lietuviams kunigams darbo sąlygos sunkios ir tai daugiausia dėl pačių lietuvių tautinio ir moralinio pakrikimo. Iš vietinių lietuvių vienas kitas jaunuolis rengiasi kunigo pareigoms vienuolyuose. Buenos Aires mieste du broliai Padvalskiai studijuoja pas salezicčius, o Aleksas—pas pranciškonus (LKFSB).

Hastings, Nebraska. — Balandžio 6-tą Hastings laivyno amunicijos stotyje įvyko sprogimas, dėl kurio žuvo 8 asmenys.

Topeka, Kansas. — Balandžio 9-tą U. S. bomberio nelaimėje žuvo 9 armijos lakūnai.

## "GARSO" IŠVAŽIAVIMAS BUS LIEPOS 15-TĄ

### APSKRITIS, KUOPAS IR VISUS NARIUS KVIEČIAME PRISIDĖTI PRIE PRAMOGOS PASISEKIMO

Metinis "Garso" išvažiavimas bus liepos 15, 1944, Sans Sauci parke.

Kartu yra rengiamas didelis U. S. karo bonų ir ženklelių išleidimas. Bus net 7 dovanos, būtent: pirma dovana—50 dolerių vertės U. S. karo bonas; antra dovana—25 dol. vertės U. S. karo bonas; trečia dovana—25 dol. karo bonas; ketvirta dovana—10 dolerių vertės karo ženklelių ir trys dovanos po 5 dolerius karo ženklelių. Kuopų viršininkai ir visi nariai prašomi į talką. Kurie negalėsite asmeniai dalyvauti išvažiavime, paremkite "Garsą" įsigydami dovanų laimėjimo tikietų ir platinant juos tarp narių ir pašaliečių.

Kitos Wyoming Klonio lietuvių organizacijos ir draugijos prašomos liepos 15-tą jokių pramogų nerengti, o visi rengkitės dalyvauti ir linksmai laiką praleisti "Garso" išvažiavime Sans Souci Parke.

Šiais laikais, kada eina baisios tautų grumtynės už laisvę ir nepriklausomybę, kada mūsų tautai pastatytas klausimas žūti ar būti, lietuviško laikraščio palaikymas yra būtinas organizacijos ir tautos gerovei!

Tad visus kviečiame į talką.

#### Žuvo Lietuvis Policijos Inspektorius

Iš Lietuvos mus pasiekė žinios, kad tenai sausio 3 d. ties Kaunkinkės kaimu banditų buvęs nužudytas lietuvis policijos inspektorius Juozas Vailionis.

## GINA LIETUVOS TEISES PIETŲ AMERIKOS SPAUDOJE

Mūsų tautietis K. Čibiras, kuris pasirašinėja K. Verax slapyvardžiu, gyvendamas Argentinoje nuolat rašo straipsnius į Argentinos spaudą, duodamas žinių apie Lietuvą—tiek bolševikų, tiek nacių okupaciją. "Los Principios" laikraštis pernai metų liepos mėn. išspausdino K. Verax straipsnį "Naujoji tvarka praktikoje"—apie vokiečių nešvarius darbus prieš lietuvių tautą. Straipsnis ėjo per du numerius. Tas pats laikraštis išspausdino K. Verax straipsnį apie bolševikų reikalaujamas strategines

reikmes ir apie Baltijos tautų likimą.

K. Verax straipsnių pernai yra pasirodę žurnale "Criterio". Žurnalas "Catedra" idėjo jo straipsnį apie Lietuvos vargus prieš vokiečių. "El Pueblo" išspausdino jo straipsnį "Atlanto Charteris ir Sovietų Sąjunga".

Be to, K. Verax yra parašęs didelį veikalą apie Lietuvą. Jis netrukus išeis Argentinoje ispanų kalba. K. Verax—K. Čibiras, ves energingas lietuvis, žurnalistinį darbą dirbo jau Lietuvoje, dirbdamas redkcojose ir rašydamas katalikų laikraščiuose.

#### DOMISI LIETUVIŲ MOTERŲ VEIKLA

Katalikių Moterų centras Vašingtone (National Council of Catholic Women) susidomėjo įvairių tautybių katalikių moterų veikla ir žurnale "Catholic Action", skiltyje "With Our Nationals", pradėjo spausdinti žinias iš moterų veikimo. Porą kartų buvo įdėtos informacijos apie lietuves katalikes moteris. Ir žurnalas, ir moterų centras pagėdauja daugiau žinių. Moterų organizacijai vadovės, kurios turi kokių ypatingesnių žinių, prašome arba tiesiai siųsti žinias į "Nat. Council of Women" (anglų kalba), arba painformuoti kun. J. Prunskį (3230 S. Lituanica Ave., Chicago 8, Ill.).

#### WILLKIE IŠTRAUKĖ KANDIDATŪRĄ PREZIDENTUS

Omaha, Nebr.—Balandžio 5-tą Wendell Willkie paskelbė, kad jis ištraukia savo kandidatūrą prezidento vieton.

Savo nuosprendį paskelbė po Wisconsin valstijos primary balavimų, kuriuose jis negavo nei vieno delegato.

Dabar stipriausiu republikonų kandidatu pasilieka New Yorko valstijos gubernatorius Thomas E. Dewey. Spėjama, kad konvencijoje jis bus išnominuotas pirmu balsavimu.

#### SIUNTINELIAI LIETUVIŲ VIUI Į PRANCŪZIJĄ

Prancūzijoje, be kitų lietuvių, gyvena ir p. A. Liutkus. Jo, kaip ir kitų tenai gyvenančių žmonių, padėtis labai sunki. Iš Portugalijos mums praneša, kad vienas lietuvis kunigas iš to neutralaus krašto jam yra pasiuntęs šiek tiek pačių būtiniausių dalykų. Atrodo, kad iš Portugalijos būtų galima siųsti mūšus siuntinėlius ir pagelbėti sveimuose kraštuose atsidiurus lietuviams, tik Portugalijoje gyvenę lietuviai neturi tam reikalui šėšų; iš viso šis reikalas nėra organizuotas.

Wilmington, Del.—Balandžio 5-tą Clarence T. Donovan, 42 metų amžiaus, sunkiai pašovė savo uošvį Ch. H. Moore ir pats nušiožė.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS

# G A R S A S

Išleina Ketvirtadieniais

Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:

Jungt. Am. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00. Skelbimų kainos sulig pafekalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA  
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c. Advertising rates on application.

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.  
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

## IŠ PRAEITIES TAVO SŪNŪS TE STIPRYBĘ SEMIA

"Nesulaikysi upės bėgimo.

Norint jį plauktų sau pamažu:

Nesulaikysi jaupo kilimo,

Nors jį sutiktų būrų baisu..."

Maironis

Lietuvių tauta savo gyvenime yra turėjusi daug sunkių periodų, daug liūdnu momentų. Trumpame laikraštiniame rašte nėra galimybės suminėti visas svarbesnes epopėjas, arba įvykius. Prisieina paminėti vieną kitą.

Didžiausi lietuvių tautos vargai prasidėjo nuo Liublono unijos įvykusių 1569 metais, surišusios lietuvių tautos likimą su lenkų tautos likimu. 1772 metais įvyko pirmas bendros lietuvių-lenkų valstybės apdraskymas, už 21 metų įvyko antras, o 1795 metais trečias ir galutinis išlikvidavimas. Visa didžioji Lietuva pateko po rusų jungo, kurį vilko 120 metų. Tas jungas buvo labai sunkus. Tik prisiminkime baudžiavą, kada mūsų tautos žmonės buvo prilygti prie gyvulių. Jūs plakė rykštėmis, mainė, pardavinėjo. Lietuvės moters dora ir garbė buvo paminta po kojomis. Prisiminkime 1851 metų sukilimą prieš rusus ir jo pasekas. Prisiminkime 1863 metų sukilimą, Muravjovo Koriko laikus. Prisiminkime spaudos draudimo laikus, kuris įvykis neturi sau panašaus visos žmonijos, visų tautų istorijoje. Per 40 metų okupacinė rusų valdžia draudė lietuvišką spausdintą žodį, knygas, laikraščius, elementorius, net maldaknyges; taipgi draudė lietuviams turėti savas mokyklas, draugijas ir organizacijas. Prisiminkime Kražių skerdynę įvykusią lapkričio 21, 1893 metais. Tai buvo kulminacinis okupacinės valdžios dūkimą, lietuvių, ir katalikystės, naikinimo pastangų pasireiškimas.

Anais sunkiais priešpaudos laikais tautos dainius Maironis posmavo: "Po Lietuvos žiema—nei žodžio, nei rašto neleidžia arelis suspaudęs sparnais." Deje, anų laikų veikėjai nepasidavė desperacijai. Jų buvo tik saujelė—juos galima buvo rankų pirštais suskaičiuoti. Jie stoji į darbą prikelti tautą, išbudinti iš tautinio miego. Jų balsas, jų raginimai rado atbalsį. Atsirado pasišventėliai knygnešiai, kurie neatsižūrėdami jokių kliūčių, jokių sunkenybių, pavojų savo laisvei, sveikatai ir gyvybei, slapta nešė sviesą ir ją platino po visą kraštą. Tauta pradėjo judintis iš tautinio miego, dairytis aplink ir galvoti apie savo teises ir ateitį. Tautinį atbudimą rūšiai sutiko netik okupantai rusai, bet ir taip pasivadinę lietuvių broliavienkai, kurie nieku būdu nenorėjo prileisti, kad lietuviai nuo jų atsiskirtų ir panorėtų savarankiai veikti, ūgdyti savo tautinę kultūrą. Rašto pradžioje pacituoti Maironio žodžiai aiškiai pavaizduoja lietuvių vadų atsakymą į tokias lenkų pretenzijas.

Siandien lietuvių tauta vėl randasi rimtame pavojuje. Ją siekia pavergti ir vokiečiai ir rusai. Visa Hitlerio ir jo nacių politika persunkta melu, veidmainyste, apgaule, nudažyta krauju, išmarginta išnaikinimo veiksmais. Kai tik naciai okupavo Lietuvą ir kitus Pabaltijo kraštus, jie tuoj davė suprasti lietuviams, latviams ir estams, kad laikas užmiršti netolimą praeitį, atsižadėti savo laisvės ir nepriklausomybės. Dar nelaukdami karo pabaigos, naciai pradėjo kolonizuoti Lietuvą vokiečiais, pirmoje vietoje griebdami geriausias žemes. Jei karu metu naciai suspėjo iškraustyti istisus kaimus ir juos apgyvendinti savaisiais, tai nesunku išvaizduoti, ko lietuvių tauta susilauktų, jei ši karą laimėtų vokiečiai. Bet siandien jau aišku, kad vokiečiai bus sumušti ir jie turės atsižadėti Lietuvos ir kitų dar okupuotų kraštų.

Bet iš kito šono savo groboniškas rankas į Lietuvą tiesia rusai bolševikai. Jie atkartotinai yra pareiškę savo pretenzijas Lietuvą pasiglemžti.

Ar Lietuvos žmonės nori maskolių valdžios? Aišku, kad ne. Pavergimo nori tik saujelė išgamų—kvilingų.

Gyvename 20 amžiuje, kuriame šauniais laisvės šūkiu yra paskelbti. Būtų didžiausia šio amžiaus gėda, jei pusketvirtu milijono susipratusių, sviesių lietuvių būtų nubrukti svetimon vergijon.

Mes tikime į Atlanto čarterį ir jo principus. Mes tikime, kad milijonai laisvę mylinčių amerikiečių ir kitų tautų jaunų, stiprių gyvybių, sudėtų ant laisvės aukuro, nenuėis niekais.

Jei anais laikais, kai Lietuvoje buvo tik žiema, tamsu ir klauku, tautos vada! nenustojo vilties išvesti ją į sviesą ir laisvę, tuo labiau neturime desperuoti siandien, kada tautos jėgos yra žymiai išaugę ir išmėgintais laisvam nepriklausomam gyvenimui, kada Lietuva turi tiek draugų ir užtarėjų Amerikoje ir visame civilizotame pasaulyje.

Tik reikia daugiau vienybės, planingo ir ryžtingo veikimo.

# Apžvalga

## RUSIJA NESULAIKOMAI ZYGIUOJA Į MONARCHIJĄ

Kovo 14 dieną suėjo 64 metai nuo Karlo Markso mirties. "Darbininkas" pažymėjęs, kad komunistinė spauda savo dvasios tėvo sukakties nepaminiėjo dėlto, kad jį laiko jau nusidėvėjusiu. Rusija, "Darbininko" žodžiais, nesulaikomai žygiuoja į monarchiją ir bolševikai jau garbina senos caristinės gadynės didvyrius.

"Karinio komunizmo metu, rašo "D." buvo nusistatyta ne tik visiškai pamiršti senovę, bet ir amžinai ją prakeikti, ir žudyti viską, kas tik primena cariskąją Rusiją. Bolševizmui Rusijos istorija mirus. Bet stebėkime, kas ilgainiui įvyksta. Kiek vėliau jau prisiminimą carą Petrą Didįjį. Jis, girdi, buvęs pirmas bolševikas. Taip pat išleista carą Ivaną Groznąjį, nes buvęs panašus į Staliną. Kuomet prireikė kariskųjų žygdarbių pavyzdžių, prisiminta caro generolai: Salytkovas, Suvorovas, Rumiancevas, Kutuzovas. Net nepamiršta ir Aleksandro Nevskojo, kurį rusų cerkvė pripažino šventuoju! Dabar jau geras ir Vladimiras Monomachas, kurs pakriksdino rusų tautą, ir Sviasoslavas, ir Olegas, kurs siekė užkariauti Konstantinopolį (ir dabar Miliukovo "prolyvai" labai patrauklūs), ir visi kiti didieji "knižiazia"—kunigaikščiai, kurie autokratiškai valdė Rusijos dalis, rinkosi patarėjus iš bajorų ir už nieką laikė kaimiečius. Ivanas Trečiasis (Kalita), kurs išugdė didponiją ir stiprų luomą ir kaimiečius vergus padarė, dabar jau statomas greta Petro Pirmojo ir Didžiojo vadinamas. Literatūros srityje bolševikai iš pradžių vergus negalėsi išsileido Tolstoju, paskui jau ir Puškina, kurį klasiku išgarsino, nors jis yra paršęs ne vieną caroslavišką kūrinių ir apie Pušgacevo sukilimą yra pasakęs: "Saugok mus, Dieve, nuo žiauravas, beprotiško rusų bunto (maišto)". Toliau jau "susigadyjo" ne tik visa eilė eserų ir menševikų rašytojų, bet ir Turgienevas, Čechovas, Andriejevas, Bieliniskis, Solovjevas ir net Dostojevskis! Ir pačių bolševikų literatūra daug pakitėjo. Pirmesnieji "popučikai" (pakeleiviai) rašytojai

buvo smarkiai cenzūruojami ir pašalinami iš Rėžytojų Draugijos, jei kartais iškrypdavo iš nustatytos komunistinės linijos. Dabar į "klasikus" iškeliamas toks Solochovas, kurs aiškiai nebolševikiška krypimi aprašo kazokų veiklą ir nusistatymą civilinio karo metu. Iš viso, urmu į senąją Rusiją. Tai panašu į kazkokų gaivalinį sąjudį (stichijnoje dvizėnėje), kurs jau veržiasi iš tautinės Rusijos ribų. Tokio sąjudžio aktyvaizdoje Markso idėja savaime atrodo nusigyvenusia, nublukusia, nusidėvėjusia."

## SOVIETŲ POLITIKA KELIA NERIMĄ

Savaitraštis "Amerika" rašo:

"Kad žūli Sovietų politika dėl kaimyninių valstybių pradėda kelti nerimą net tuose asmenyse, kurie Rusiją šiaip yra palaikę, matyti iš atsišaukimo, kurį hešenai pasirašė eilė žymių vyrų—politikų, mokslininkų, žurnalistų, komentatorių.

"Tas atsišaukimas, skirtas Rusijai, buvo išspausdintas Amerikos laikraščiuose. Jame nurodoma, kaip neteisinga yra Rusijos vienašališka politika Lenkijos atžvilgiu. Tie vyrai įspėja Rusiją, kad tokia vienašališka jos politika su savo kaimynais gali neigiamai atsiliepti Amerikos visuomenėje ir kad, be to, teiki su kitų nuomone nesiskaitą realizavimai yra Atlanto Carterio laužymas."

## VININGAS LIETUVIŲ TAUTOS FRONTAS

Apie Vyriausiojo Komiteto Lietuvoje susidarymą ir jo tikslus (šiam "Garso" numeryje telpa komiteto atsišaukimas į tautą) žinia pasiekė Švediją, Ameriką ir kitas šalis. Tą žinią paskelbė patys įžymiausi Amerikos dienraščiai. Dienraštis "Draugas" džiaugiasi, kad to komiteto, kuris reiskia Lietuvos žmonių valią, nusistatymai pilnai supuola su Amerikos lietuvių daugumos nusistatymu, kitaip sakant tauta turi ryškų vieningą frontą.

"Lietuvos žmonės atmeta nacių okupaciją ir prieš ją kovoja, atmeta ją ir Amerikos lietuviai ir taip pat prieš ją kovoja.

## LENKAI VĖL KALBA APIE VILNIŲ

Nežiūrint, kad net Churchill vasario 22 d. pasakė kalbą, kurioje pabrėžė, jog D. Britanija nėra prižiūrusi Vilniaus, Lenkijos vyriausybės (dabar esančios Londone) organas "Dziennik Polski" ir Dziennik Żołnierz" kovo 2 d. (Nr. 52) idėjo ilgoką straipsnį su žemėlapiu, kuriame norima parodyti, kad "Vilnius nebuvo lenkystės sala", kad jis ir apylinkės žemės sudaro 50 procentų lenkų elemento, einant 1931 m. padarytu gyventojų surašinėjimu. Atsiliepdamas į tai D. Britanijoj išėnas lietuvių laikraštis "Išėviju Draugas" pabrėžia, jog net lenkų mokslininkai sutinka, kad iš Lenkijos ir Lietuvos istorijos bėgyje nebuvo lenkų kolonizacijos. Be to, Lietuvos (statutas draudė svetimsaliam (ne lietuviams) Lietuvoje dalinti žemes, pareigas, vietos, beneficijas ir tt. Lenkų Lietuvoje daugiau atsirado tik po 1929 m. Želigovskijados, bet ir tie lenkai iš Lietuvos, atrodo, daugiausia bus išvažiavę, okupantų paskatinti. Likusieji "lenkai" Lietuvoje, tai—lenkiškai kalbanti patys lietuviai. Lenkų okupacijos metu jie vadinosi "tuteizais"—žabuviais, o tokių, anot

prof. O. Gorka "Pblish History", p. 87, Vilniuje ir palenkėje buvo 803,000 žmonių. Senesnioji "tuteizų" karta kalba dviem, trimis kalbomis ir pagal reikalą orientuojasi, jaunesnieji, daugiausia, temoka tik lenkiškai ir juos lenkai skaito lenkais. Kaip žinome, lenkai 1931 m. Vilniuje nepriskaitė nė 2000 lietuvių, o dabar teigia, kad iš Rusijos gautas Vilnius su apylinkė turėjęs 61,000 lietuvių... (LKFSB).

## TIEMS, KURIE NORĖTŲ PASIDARBUOTI LIETUVOJE

Katalikų Universitetas Vašingtone, D C, turi 40 savaičių mokslo kursą socialiams veikėjams paruošti, kurie po karo norėtų vykoti Europon toje srityje darbuotis. Jeigu atsirastų iš lietuviu, norinčių toje srityje savo mokslą pagilinti ir po karo keleriems metams Lietuvon vykoti, teatsišaukia. Kunigų Vieniybės bandys išrūpinti stipendijas, kelionės išlaidas Lietuvon ir algą Lietuvoje ketveriems metams (LKFSB).

"Lietuvos žmonės atmeta Sovietų Rusijos pretenzijas jų kraštą pasigrobtį, pavergti, atmetame jas ir mes Amerikos lietuviai.

"Lietuvos žmonės siekia atsteigti savo laisvą ir nepriklausomą respubliką demokratiniais pagrindais, tokio pat nusistatymo laikomės ir mes, Amerikos lietuviai.

"Lietuvos žmonės tiki Amerikos ir jungtinių tautų pergalę, pasitiki Atlanto Carteriu, Amerikos lietuviai taip jau neturi jokios abejonės, kad kruvinišios diktatūros ir agresoriai bus sutriuškinti ir atstatyta pasaulyje teisinga ir pastovi taika.

"Tad, visos lietuvių tautos yra viena mintis, vienodas troškimas, tas pats užsimojimas—siekti, dirbti, kovoti ir aukotis laisvai, nepriklausomai ir demokratinėi Lietuvai atsteigti."

## V-PAŠTAS NEPAMETE NEI VIENO LAIŠKO

Visi dabar sutinka, kad svarbiausias faktorius palaikyti vyrų ir moterų morale užsienyje yra laišakai nuo giminių ir draugų.

Dabar Army and Navy Postal Services pabrėžia nuostabų faktą, kad iš daugiau negu 233,000,000 V-Mail laišku, pasiųstų į užsienį per 19 mėnesių, kada V-Mail pradėtas, nei vienas laiškas nepamestas. Ir tas visiems įrodome, kad geriausias būdas susirašinėti su draugais ir giminėmis užsienyje yra per V-Mail.

V-Mail yra šio karo išradimas. Išvystymas oro transportacijos padėjo šiam žygiui, ir išradimas 16-milimetr filmos, ant kurios paprasti laišakai, parašyti ant specialių formų, nufotografuoti ir sumažinti. Ir taip sutauptama net 98% vietos, kuri vartojama kitiems reikmenims į frontą.

Siandien V-Mail seka Amerikos kareivius į visus avanpostus visur. Kaip tik itelų frontai artinti Romos atidaryti, taip greitai V-mail ten siunčiamas. Kada mūsų lėktuvai ir laivai pasiekė Marshall Salas, tuoj parankumai įdėto priimti V-Mail.

Kada Pan-American Clipper žuvo Lisbone, praeitais metais, viskas žuvo, išskyrus 300,000 V-Mail laišku. Filmos laišku žuvo, bet originalai filmų buvo šioje šalyje, jie vėl buvo nufotografuoti ir antru kartu išsiųsti.

Todėl, kad V-paštas yra toks saugus, Armija ir Laivynas pataria, kad visos svarbios ir legalės diskusijos būtų vedamos per V-paštą, o ne paprastu paštu. Jau dabar V-pašto formos vartojamos įvairiems tikslams—siųsti medikales informacijas į įvairias ligonines tolimose vietose, siųsti kopijas svarbių brošiūrėlių, ir tt.

## RUOŠIAMI SPAUDAI NAUJI LEIDINIAI

Kunigų Vieniybės vadovybė tariasi su prof. Senn dėl išleidimo lietuvių kalbos gramatikos angliškai. Prof. Senn, kaip girdėti, šio darbo yra pasiryžęs imtis.

Vienas kunigas jau baigia rašyti Lietuvos istoriją anglų kalba. Kun. Vieniybės centras pasižada Lietuvos istoriją išleisti, jei ją priims Literatinė Komisija, kurią sudaro kun. P. M. Juras, kun. N. Pakalnis ir kun. dr. J. B. Končius (LKFSB).

## LIETUVOS KAIMIEČIAI GINASI NUO BADO

Iš Lietuvos pranešama, kad, ypač kaimiečiai, dar turi kuo gintis nuo alkių, nes pereitą vasarą, nors buvo liūtys, bet javai užderėjo ir, nežiūrint sunkumų, pavyko nuo laukų nuimti. Nors nacių daug ką dabar rekvizuoja, bet sumanūs lietuviai ūkininkai randa priemonių nuslėpti.

# VYRIAUSIOJO LIETUVIŲ KOMITETO ATSIŠAUKIMAS

(Iš slaptojo Lietuvos laikraščio)

Lietuvoje patrijotų slapta leidžiamas laikraštis "Nepriklausoma Lietuva" pereitų metų Nr. 9 (21) vieton įžanginio įsidėjo atsišaukimą. Nors šiuo metu Lietuvos gyvenimas daug kuo pakitėjęs, bet kaip istorinį lietuvių kovos dėl laisvės dokumentą, čia tą atsišaukimą paduodame:

"Lietuviai! Vokiečių siekimai rytuose iš senų laikų mums gerai žinomi. Lietuvos Zemei ir Lietuvų Tautai, kaip artimiausiam kaimynui, teko daug aukų pakelti ir ne vieną kartą vokiečių veržimasi sulaukyti. Bet vokiečiai nerimsta. Lietuvoje ir tolimesnėse nuo Lietuvos žemėse sudaryti vokišką koloniją yra amžinas vokiečių siekimas. Dėl to jie kariavo 1914-1918 metais, dėl to jie pradėjo karą 1939 metais.

## Sukta Vokiečių Politika

Paskutiniaisiais prieš karą metais vokiečiai varė ypatingai sukta užsienio politiką. Šitos politikos sukuriuose iš mūsų buvo išpūsti Klaipėdos kraštas ir sustartimi su Sovietų Sąjunga buvo bolševizmui išduotos visos trys Baltijos valstybės. Bolševikų okupacijos metu vokiečiai iš Lietuvos pradėjo savo tautiečių repatriaciją. Siuoliant žiauriam bolševikų terorui, ir daugelis lietuvių, palankiai padedant vokiečių komisijoms, surado būdų, repatriacijos vardu, emigruoti į Vokietiją. Išviso išvyko apie 50,000 asmenų, kurių tarpe buvo didesnė pusė tikrų lietuvių. Prasiidėjus vokiečių sovietų karui, prasidėjo ir vokiečių plūdimas į Lietuvą. Lietuvių grįžti neleido ir neleidžia. Jie daugiausia yra išskirstyti po Vokietijos pramonės imones, Tačiau mažam skaičiui, ar tai kviečiant mūsų steigoms, ar tai atsiskais teisų į turta, ar kitokiais keliais pavyko sugrįžti. Kiek ilgesni laikai neleido sugrįžti ir vokiečiams ūkininkams. Tačiau, kada buvo atlikti paruošiamieji darbai ne tų ūkininkų grįžimui, bet kolonizacijai, į Lietuvą pradėjo vežti ir vokiečius ūkininkus.

## Kaip Buvo T v a r k o m a Vokiečių Kolonizacija Lietuvoje

Tam reikalui Kaune yra įsteigtas Įkurdinimo (Ansiedlungstab) štabas, kuris yra SS vado Himlerio žinioje. Tai yra tikras kolonizacijos štabas su savo atskirais padaliniais numatytose kolonizuoti apskrityse. Pirmoje eilėje numatyta kolonizuoti Marijampolės, Vilkaviškio, Kauno, Kedainių, Šakių, Raseinių, Biržų, Šiaulių Telšių Tauragės, Mažeikių ir Kretingos apskritys. Apskrityse, kuriose kolonizacija jau pradėta, tuo tarpu kolonizacijos reikalams imami valstybiniai ūkiai, repatrijantų, žydų ir, tariamųjų lenkų ūkiai bei jų imonės. Greta mimimų kolonizacijos siekimų, vokiečiai varo Lietuvoje ir gyvenančių tautų sukiršinimo darbą.

## Žandarai Ūkiuose

Pačiame Reiche kolonizacijos reikalui varoma didžiausia akcija. Kolonizaciją ypatingai ruošiami ūkininkai ir jaunimas. Tą vokiečių kolonizacijos antplūdį ir mes jau stipriai pajutome. Jau 1942 m. Vilkaviškio, Marijampolės, Šakių ir Raseinių apskrityse buvo įkurdinta ūkininkų imonininkų kolonistų. Siemet labai stipriai pradėta kolonizuoti Kauno, Kedainių ir Tauragės apskritys. Pats kolonizavimas pravedamas žiauriausiu būdu. Į numatomus kolonizuoti ūkius atvyksta vokiečių žandarai ir ten apsigyvena. Jie prižiūri, kad savininkas ar imonininkas iš ūkio nieko neišneštų. Po to atvežamas vokiečių kolonistas. Su juo drauge atvyksta ir vokiečių komisija. Minėtoji komisija išvaromą ūkininką ištardo ir su-

rašo visą turta. Išvaromajam kartais leidžiama pasiimti drabužius, baldus ir 15 kg. maisto. Viskas kita turi palikti kolonistui. Kolonistai, kaip "naujakuriai" atleidžiamai nuo pyliavų ir mokesčių, gauna pilną miesto gyventojų—vokiečių maisto davinį, aprūpinami sėklomis, mašinomis ir kitokiomis gėrybėmis. Tam reikalui Kaune yra įsteigta "Bin-und Verkaufsgenossenschaft m. b. H." Ji yra visišką kolonizacijos štabo žinioje. Naujieji kolonistai taip pat aprūpinami ginklais, jie turi rinkti žinias apie vietos gyventojus, jų nuotakas, turta, gyvenolių išpildymą ir daryti kitus pranešimus.

## Kolonistai Turės iš Lietuvos Išnykti . . .

Dėl vykdomo Lietuvos žemių kolonizavimo V. L. K. randa reikalo pasakyti:

1. Kolonizacijos štabo viršininkas Dr. Duckart yra pasakęs: "Vokiečių repatrijantų grįžimas yra visiškai pagrįstas ir jokių būdų nėra ginčytinas, nes juk reikalas eina apie žemę, kuri anksčiau buvo valdoma vokiečių." Reikia sutikti su tuo pareiškimu, kai repatrijantai gauna tik savo turtus be jokių priedų. (To dėsniu komitetas laikėsi, matyt, turėdamas galvoje, kad dauguma išvykusių buvo lietuviai. LKFSB). Jeigu jie nekens lietuviškam reikalui, nelandžios po kaimynų klėtis ir tvartus, nesusrašinės sveikų gėrybių, ir, iš viso, laikysis kaimyninio sugyvenimo, mes juos ir ateityje laikysime savo krašto gyventojais ir piliečiais.

2. Repatrijantus, užimančius svetimus turtus (valstybinius, žydų ar, tariamų, lenkų) mes laikome Lietuvos žemių kolonistais, mūsų tautos ir valstybės pavojingiausias priešais. Pirmaj progai atėjus jie turės iš čia išnykti.

3. Atstatant Nepriklausomą Lietuvos valstybę, pirmoj eilėje, bus sutarkytas nuosavybės klausimas. Kiekvienas atgaus tai, kas jam 1940 m. birželio mėn. 15 d. priklausė. Todėl dabar Vyr. Liet. Komitetas kviečia Lietuvos visuomenę būti kantria ir santūria.

## Protestuoja

Vyriausias Lietuvos Komitetas, gerai žinodamas visus vokiečių kolonizavimo faktus, skaudžiai paliečiančius Lietuvos interesus, protestuoja prieš neteisėtus kolonizavimo darbus ir kolonizacijos paliečiams reiskia giliausią užuojautą, nes kitaip padėti dabar dūr neturime jokių būdų. Visus krašto gyventojus kviečiame išvartyti iš ūkių padėti ir parodyti gerą kaimyno širdį, nes nežinia kurį iš mūsų ir kada gali paliešti tokia skauda nelaimė. Visas šias nelaimes reikia pakelti kaimyniniame nuosirdume, o kylančiam Lietuvo; Nepriklausomybės vėlavoms mes visi sugrįšime į savo imones, ūkius ir namus!

Vyr. Lietuvos Komitetas"

## ŽUDYMAI IR KALĖJIMAS UŽ PASIPRIEŠINIMĄ

Švedų laikraštis "Svenska Dagbladet" praneša, kad Lietuvoje buvo pasmerkti mirti ir sprendimui mas įvykdytas penkiems žmoniems už nelegalų ginklų laikymą; 15 žmonių pasmerkta mirti už sabotazą, o septyni kiti už kitokius "karo nusikaltimus". Dėsimt asmenų, bandžiusių išsisukti nuo mobilizacijos, pasmerkta ilgiems metams kalėti.

1605 m. rugsėjo 27 d. did. Lietuvos etmonas Kar. Katkevičius ties Kircholmu (15 km. nuo Rygos) su 3,500 kareivių sumušė 14,200 švedų, kurių žuvo 9,000.

# LRK SUSIVIENYMO AMERIKOJE VYKDOMOSIOS TARYBOS SUSIRINKIMO PROTOKOLAS

(Pabaiga)

## SEPTINTOJI SESIJA

Vasario 18, 1944

Septintąją Vykdamosios Tarybos sesiją prez. L. Šimutis atidarė 9:50 A. M.

Dr. A. Rakauskas sukalbėjo maldą.

Dalyvauja prez. L. Šimutis, sekr. V. T. Kvetkas, išdin. J. G. Joneika, išdo globėjai P. Karauskas ir V. Abromaitis, ir dr. kvotėjas dr. A. Rakauskas.

Prez. L. Šimutis pakvietė sekretorių perskaityti vakarykščios dienos sesijų protokolą.

Sekretoriui perskaityti protokolą, J. G. Joneika įnešė priimti, dr. A. Rakauskas parėmė. Priimtas vienbalsiai.

Susirinkimam atvyksta redaktorius M. Zujus.

Pirmsėdis praneša, kad pirmu dienotvarkės punktu yra šėsimas diskusijų dėl būdų narystės padidinimui, kurios nebuvo užbaigtos vakarykštėje sesijoje.

Sekretorius V. T. Kvetkas pirmas prašo balso kalbėti šiuo reikalu.

„Rimtumas, kuris pasireiškė V. Tarybos nariuose vakar svarstant šią problemą ir puiki kooperacijos dvasia stengiantis prieiti kokį planą, paskatino mane pasiūlyti mano planą jūsų apsvaistymui“, pradėjo sekretorius. Toliau jis tęsė: „Kaip aš keliais atvejais esu pasakęs mano raportuose, padėtis yra pasikeitus, nauji nariai patys neateina, mes turime juos pasiekti ir gauti. Kitais žodžiais, mes turime eiti į jų namus.“

„Iš mažo skaičiaus gautų naujų aplikacijų yra visiškai aišku, kad tokia kuopų veikla gauti naujų narių yra labai silpna.“

„Samdymas organizatorių yra vienintelis būdas sukelti susidomėjimą ir perorganizavimas kuopų į pelningą veiklą nėra nauja idėja, mes jau žinojome, kad tai yra vienintelis planas gauti naujo biznio. Vienok, mus supančioja stoka fondų tokį planą sekmingai vykdyti. Dabar, kaip mes žinome, Penna. apdraudos departamentas padarė spaudimą ką nors daryti narystės kritimo padėties reikalu.“

„Tatgi, mes turime daryti drąsų žingsnį mūsų pastato sustiprinimui ir, kaip egzaminieriai kad sako 'yra gera maža organizacija', kuria mes didžiuojamės ir mes nenorime, kad ji lėtai merdėtų.“

„Aš siūlau, kad mes perkeltume perviršio fondus iš Jaunamiečių Skyriaus į Lėšų fondą ir samdytume vieną ar du gerus organizatorius ir mokėtume gerą algą, kad jie galėtų atsiekti rezultatus.“

„Mūsų konstitucija leidžia perkelti perviršius iš Jaunamiečių skyriaus, vienok kur nors šia linija gali būti pareikštas priešingumas, bet pereikime tą tiltą, kai prie jo prieiname“, jis pasakė.

Po to sekretorius paaiškino, kad po pirmų metų organizatorių darbo, fondai palaikymui jų veiklos, susidarys iš pirmų metų duoklių dalies, kuri skiriama Lėšų fondan ir taip eis toliau, jei tik organizatorių pastangos bus sekmingos.

Po trumpų šiuo reikalu diskusijų, V. Abromaitis įnešė perkelti iš Jaunamiečių skyriaus perviršio sumą, kuri aktuario R. Merriman manymu nepažeis fondo solvenciją. Dr. A. Rakauskas parėmė. Priimta vienbalsiai.

Toliau sekretorius perskaitė dalį laiško gauto iš Massachusetts apskrities, kuri prašo paskirti kiek pinigų veikimui.

Sekė ilgos šiuo klausimu diskusijos, kurios taipgi apėmė organizatorių komisus. Diskusijos užbaigtos, kai sekretorius padarė sugestiją, kad išskaičiavimui ir suorganizavimui visų mūsų priemonių reikės kiek laiko. Reikalas paliktas sekretoriui plano išvystymui.

Senos A. Klasės sertifikatai perrūšiuojami buvo sekantis diskusijų reikalas, kaip būdas padėties pagerinimui. Čia nėra klausimo, kad tokia propozicija bus narių naudai gerėnės protekcijos pavidale, už pinigus, kuriuos jie sumoka duoklių būdu, bet su didesnėmis duoklėmis; tas taipgi sustiprintų organizacijos fondus.

Išdininkas J. G. Joneika plačiai kalbėjo apie propagandos gerus rezultatus, kuriuos duoda publikacija. Pareiškė savo nuomonę, kad didesniu volem turėtų būti panaudojamos mūsų priemonės išaiškinimui nariams mūsų pačių organizacijos naudingumo.

Ta pačia linija kalbėjo V. Abromaitis.

Nuspręsta, kad narių lavinimui tuo reikalu būtų daugiau rašoma mūsų oficialiam organe.

Senos A klasės sertifikatų perrūšiuojimo planą gali užgirti tik seimas.

Pirmsėdis paskelbė pertrauką pietums 1:15 P. M.

## AŠTUNTOJI SESIJA

Pirmsėdis aštuntą sesiją paskelbė atidaryta 2:45 P. M.

Sekretorius V. T. Kvetkas pasiūlydamas antrą padėties gerinimo planą, atkreipė viršininkų dėmesį į egzaminierių raportą ir sugestijonavo išleisti naują sertifikatą 3% pagrindu. Jis nurodė, kad visos apdraudos kompanijos padidino savo duokles (rates) ir remiantis po ranka esamais rekordais daugelis fraternalių apdraudos organizacijų priėmė 3% nuosimčių uždarbio sertifikatus.

Tęsdamas, sekretorius perskaitė eilę įvairaus amžiaus pavyzdžių 3% pagrindu ir palygino su duoklių ratomis pagal 3½% sertifikatą dabar esančius galėje. Ratos buvo paruoštos aktuario R. Merriman.

Sekretorius autorizuojamas šiuo reikalu pasitart su aktuaru p. Merriman ir paruošt planą rekomendavimui sekančiam seimui.

Prez. L. Šimutis atkreipė dėmesį į labai gerą patarnavimą ofiso suteiktą kuopoms paruošiant metinius narių stovio statementus, kurie sutrukdė dėl darbininkų trūkumo. Jis patarė Finansinei Komisijai į šį reikalą atkreipti dėmesį ir jei matys būtina nusamdyti priedinę darbininkę.

Sekretorius prašo leidimo vėl kalbėti apie konstitucines permainas, kurių reikalauja Massachusetts apdraudos departamentas, išaiškinti naują idėją kas link permainų priėmimo procedūros. Leidimas buvo suteiktas ir jis tęsdamas nurodė, kad jeigu mes būsime tiek laimingi suderint įvairių valstijų apdraudos departamentų nusistatymus reikalaujamų permainų reikale, iškyla klausimas, kaip jos bus laiku užgirtos, kai yra nuosprendis seimą atidėti į 1945 metus? Šis klausimas mane kamavo visą naktį ir aš nusprendžiau pasiūlyti, kad jei mes būsime sekmingi atsiekti sutarimo, tuomet amendmentų užgyrimui sušaukti specialų seimą Vykdamosios Tarybos pusmetinio susirinkimo laiku, kuris tęstųsi vieną dieną ir būtų sušauktas tiksliai šiam vieninteliui tikslui, tai yra, amendmentų priėmimui.

Konstitucija duoda Vykdomajai Tarybai autoritetą specialų seimą sušaukti ir toks žygis yra legalus. Aš taipgi siūlau, kad Statutų Komisija paprastu būdu būtų supažindinta su siūlomomis permainomis ir kad jos nariai ypatingai turėtų dalyvauti specialiaime seime. Suprantama, kad tokiam seime daugumoje būtų atstovaujamos kuopos gyvuojančios arčiau centro.

# Liurdo Bernadetė

(1844—1879—1944)

Kas nežino šiandieną plačiame pasaulyje Stebuklais garsios, Liurdo vietelės šventos, Kame tūkstančiai ligonių atgauna pirmąkart sveikatą, Per ypatingą Marijos malonę, stebuklų šaltinį?!

Gražioje snieguotų Periniejų kalnų pakalnė, Prie sraunos Gavi upelės krantų, Masabielio oloj, Marija apsirinko numylėtą Prancūzijoje vietą, Ir savo troškimus apreiškė per vargšę piemenėlę Bernadetę.

Dievota, skaisti, išrinktoji Marijos dukrelė, Marija-Bernadetė, ši gražųjį pasaulį išvydo Sausio mėn. 7 d., 1844 met., iš labai pamaldžių, Bet neturtingų Pranciškaus ir Liudovikos Subirų tėvelių.

Jaunystės dienas ji praleido kaip piemenėlė Pas savo geraširdę tetulę Marie Aravaut, Visame ji buvo dora, kukli, ypač pamaldi prie Dievo Motinos Marijos, ir tuomi sužavėjo, patraukė visus prie savęs.

Beinant vos tik 15 metus savo neilgo amželio, Jinai išvydo didžiūn dalykus prie grotos, kalne, Kame vasario mėn. 11 d., 1858 m., jai apsiereiškė staiga „Baltuose rūbuose Moteriškė“ su rožančium rankose.

Toji moteriškė tai ir buvo pati Šv. Panelė Marija, Kuri šioje vietoje pasirodė kukliai net 18 sykių, Ir Apreiškimo dienoje, kovo 25, 1858 m., iškilmingai prabilo Šiai vargdieni mergaitei žodžius: „Aš esu Nekaltas Prasiidėjimas.“

Kad patvirtinus šiuos savo žodžius visiems ir viešai, Marija pati stebuklingu būdu padarė šaltinį, Kurio nuostabią veiklą pagydomi tūkstančiai ligonių, Ir šiandien ši vieta yra garsiausi visoj vakarų Europoj.

Šiandieną čia stovi puikiausi Europoj bazilika, Šiandieną čia plaukia šimtais tūkstančių nelaimingųjų, Ligonų, luošųjų, aklių nesuskaitomos minios, Nes Liurdas—virto ir kūno ir sielos geriausi gydykla.

Visi ten palikti ramščiai, rankų, širdelių, akių Formos ženklai, yra geriausiai, amžnieji liudininkai, Kad Marija dar nieko neapvydė savo gailestingumu, Vos tvirto tikėjimo, vilties ir meilės reikalauja iš mūsų.

Paniekinus pasaulio tuštybes ir visą jo garbę, liepos 4 d., 1886 m., Bernadetė įstojo į Neverso Labdaringų Seserų Vienuolyną, Ir čia gavus vardą „Sesuo Marija-Bernadetė“, meiliai tarnavo Marijai, Eidama menkiausias ligonių slaugės, zakrastijonės pareigas.

Dangaus Karalienė, matyt, pamilo šią savo išrinktą dukrelę, Ir suteikė jai galybę net stebuklus čia ant žemės daryt, Tat, savo karšta malda per užtarymą Marijos galingą, Ji daug pagydė ligonių ir daug nusidėjėlių grąžino prie Dievo.

Sveikatai menkėjant ir dusulio ligai kamuojant, Skaisčioji Marijos darželio gėlelė, su malda lūpose prie Marijos, Balandžio 16 d., 1879 m., popiet, Bernadetė saldžiai užmigo Viešpatyje, Pragyvenusi vos 35 m. ir 3 mėn. garbingo ir švento savo amželio.

Motiniškame Neverso seselių name, balto marmuro Iš 18 šimt. gotiko stiliaus, Šv. Juozapo kopyčioj, Išis šiandien josios šv. kūnas, kurį aplanko minios minių, Ir daug-daug stebuklų garsių čia įvyksta kasdieną.

Taigi, šiemet visas krikščionių pasaulis platus Iškilmingai apvaikšto dvejopas garbingas iškilmes: Tai lygiai 100 metų nuo joms prakilmas užgimimo, Ir taipgi 65 met. nuo Palaimintosios mirties valandos!

Padangės Aras—Kun. S. J. Vembrė

Bal. 16, 1944.

Vykdomoji Taryba priėmė sugestijas kaip legalų būdą priėmimui reikalingų amendmentų, jei visą reikalą bus galima sutvarkyti su kitais apdraudos departamentais.

### Laiškai

Skaitytas laiškas gautas iš 191 kp. Dayton, Ohio, pasirašytas A. S. Vaitkaus, raginant V. Tarybą pirkti naują knygą „Garso“ knygynui davimui nariams, kaip kredito. Paragininimas atmetas, nes V. Taryba turi laikytis seimų nuosprendžio.

Pereitas seimas nutarė tokius kreditus sulaukyti. Skaitytas laiškas gautas nuo Jurgio C. Venslovo. Nutarta jo sugestijas palaikyti pritaikymui prie planuojamų ateities veikimų.

Laiškas gautas iš New York Fraternal Congress kas link Raudonojo Kryžiaus fondo vajuos.

V. T. Kvetkas įnešė indorsuoti vaju ir raginti narius kooperuoti ir remti vaju. J. G. Joneika parėmė. Priimta vienbalsiai.

Sekretorius perskaitė ilgą atsakymą parašytą dėl Supervising Inspector of the Wages and Hour Division of the Federal Service sąryšy su jų paskutine investigacija padaryta „Garse“.

Skaitytas laiškas gautas iš 127 kp., Cambridge, Mass., pasirašytas Antano Skiriaus. Turinys buvo diskusuojamas ir V. Taryba išvaizduoja, kad gauti užtektinai viršininkų vesti kuopos reikalus yra rimtas dalykas. Problema susirinkime buvo plačiai svarstoma ir manoma, kad padaryti planai prisidės prie problemos likvidavimo.

Laiškas gautas iš 105 kuopos, Braddock, Pa., ir pasirašytas T. Diskevičiaus buvo skaitytas ir pavesta sekretoriui duoti atsakymą.

### Prašymai

Laiškas gautas nuo Seserų Kazimieriečių Rėmėjų iš Chicagos buvo skaitytas ir priimtas dėmesin.

Skaitytas laiškas gautas nuo Jono Sabo. P. Karauskas įnešė paskirti jam iš Labdarybės Fondo 5 dolerių auką, V. Abromaitis parėmė. Priimta vienbalsiai.

L. Šimutis pasiūlė, V. T. Kvetkas parėmė paaukoti Amerikos Raudonajam Kryžiui \$25.00. Pasiūlymas priimtas vienbalsiai.

Keli laiškai, gauti iš National Folk Festival organizacijos ir atsakymai į tuos laiškus buvo perskaityti. Tie laiškai liečia fizinę Mr. Vytauto Baliejaus padėtį.

V. T. Kvetkas įnešė paskirti iš Labdarybės Fondo \$30.00 auką, dr. A. Rakauskas parėmė. Priimta vienbalsiai.

Puikų gestą padarė 163 kuopos nariai (prez. L. Šimučio namų kuopa) prisijungiant centro ofisui penkias naujas aplikacijas, kurios šiandien gautos, Vykdomajai Tarybai laikant sesiją.

Dr. A. Rakauskas pasiūlė Finansinės Komisijos nariams paprastą metinį atlyginimą sumoje \$100.00 kiekvienam už jų pastangas. V. Abromaitis parėmė. Amendmentas buvo padarytas pridėt sekretoriui \$50.00 kaip priedinį atlyginimą už jo laiką pašvęstą prižiūrint bonų portfoliu. Įnešimas, įnimant pataisą (amendmentą), buvo priimtas prieš sekretoriaus protestą.

J. G. Joneika įnešė susirinkimą baigti, V. Abromaitis parėmė. Priimta vienbalsiai.

Prez. L. Šimutis, prieš uždaran susirinkimą, padėjo visiems už rūpestingą visų klausimų svarstymą. „Man linksma buvo šiame susirinkime, matant, kaip jūs buvotė suinteresuoti mūsų problemomis, aš taipgi džiaugiuos, kad mes šventėme vieną priedinę dieną, skiriant užtektinai laiko kiekvieną problemą tinkamai apsvaistyti“, jis pareiškė.

Dr. A. Rakauskas sukalbėjo maldą.

Susirinkimas užbaigtas 4:50 P. M.

V. T. KVETKAS, sekretorius

## IDOMIOS NAUDINGOS KNYGOS

Kiekvienam lietuviui verta įsigyti šias knygas:

### AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ DARBAI

Išleido Kunigų Vienybė. Stambaus formato, 352 puslapių. Knyga padalinta į penkis skyrius apimančius Amerikos lietuvių parapijas, draugijas ir įstaigas, mokslo įstaigas (aukštesnes ir parapijines mokyklas), spauda ir įžymių veikėjų-veteranų biografijas. Knyga iliustruota 40 paveikslų. Knygos kaina—kietais viršeliais \$3.00, paprastais aptaisais \$2.00.

### SPARNUOTI LIETUVIAI—DARIUS IR GIRĖNAS

Parašė P. Jurgėla. Turinys: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Zygio atgarsiai pasaulyje. Dariaus ir Girėno nuopelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie Lietuvai. Skridimo rėmėjai ir rėmėjų komitetai. 384 puslapiai su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. Kaina \$1.50.

### KATEKIZMAS Anglų ir Lietuvių Kalbose

Parašė kun. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas. Ketvirtoji laida. Kadangi mūsų išsilvijos vaikų dalis gimtosios kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prieinama tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvūčiai. Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau.

### NUSISŪPSOK!

Surašė J. K. M. Tai yra puiki, rinktinė juokų knyga. Ją nusipirkę nesigailėsite, nes tai retenybė mūsų kalboje. Nepamirškite, kad tai ne vienam skaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupasakojimais. Pakartotinai teks tą knygą susisiekti ir iš naujo skaityti. Atspausdinta ant puikiausio popierio ir įrišta gražiais aparais. Ją randasi 160 įvairių įvairiausių juokų. 150 didelių puslapių. Iki šiol buvo parduodama po \$1.00, dabar beveik visu trečdaliu nupiginta ir parduoda tik už 70 centų.

### SIBIRO IŠTREMIME IR BOLŠEVIKŲ KALĖJIME. Parašė Juozas Prunskis. Kaina 10 centų.

### SCENOS (TEATRO) VEIKALAI

(Parašyti kun. J. K. Miliausko)

#### Dainų ir Juokų Jomarkas

Farsas viename akte. Veikalas kupinas rinktinių juokų, nepaprastų špou ir žavėjančių dainų. Vaidinimas gyvas ir begalo juokingas. Vaidina septyni asmenys, pritariant vyrų chorui. Užima visą valandą suvaidinti. Kaina 40c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—25c.

#### Komedijos

1. Ponas Tūzas ir Ponas Arbūzas. Trumpas, bet labai juokingas veikalėlis, atvaizduojantis šių laikų keliaujančių pardavėjų gudrumą, kuriam kartais būna kliūčių. Suvaidinamas į penkias minutes. Vaidinime dalyvauja trys asmenys.  
2. Abraomas ir Raulas. Su žydu scenoje visuomet yra juokų. Šis dialogas yra nepaprastai juokingas. Suvaidinti užima septyniolika minučių.  
3. Supradantis ir Jo Gengė. Veikalėlis atvaizduoja du skirtingų darbininkų tipų. Jų „darbu“ scenoje, tai tikrai reikia kvatotis. Suvaidinti galima į dešimt minučių. Vaidina trys asmenys.  
Visos trys komedijos išspausdintos vienoj knygutėj. Kaina 35 centai; imant nemažiau kai 4 egzempliorius—25c.

#### Amerikos Kaimo Mokykla

Farsas viename akte. Tai veikalas pilnas puikiausių juokų, gyvų dainų ir netiktų špou. Nuo pat veikalo pradžios iki pabaigai tik juokis, juokis ir juokis... Tokia mokykla tesiranda tik padūkėlio vaiko vaizduotėje, todėl ir vadinam šį veikalą farsu. Vaidinimas užima visą valandą. Vaidintojų septyneta. Kaina 45c.; imant nemažiau kai 8 egzempliorius—30c.

#### Įvairios Knygos

40 ATVIRUKŲ: Lietuvos miestų, pylių ženklai ir gerbai.....	30
BAŽNYČIOS ISTORIJA .....	40
TIESOS AIDAI (Paskirstomoji Valstybė), kun. P. Saurusačio.....	10
ŠV. JEZAUS VARDŲ DR-JOS ĮSTATAI, kun. P. Saurusačio.....	30
KRIAUCIUS MOTIEJUS—dialogas .....	25
SCENOS ĮVAIRUMAI—kelios komedijos .....	30
APIE APDRAUDĄ .....	65
KŪDKIŲ AUKLETOJA, kun. P. Saurusačio .....	10
LIETUVIŲ DEMONSTRACIJA .....	10
LAISVEN BEŽENGIANT .....	40
RAMBYNO TĖVYNEJE .....	25
VIENYBĖJE GALYBĖ .....	10
ANYKŠČIŲ SILELIS, Eilės .....	10
LIETUVIŲ-LENKŲ UNIJA.....	25
BROLIAI, PIRMYN TIESOS KELIU .....	65

#### Muzika

ADVENTO IR KALEDŲ GIESMĖS (J. Žilėvičiaus) .....

#### Vaikų ir Jaunimo Literatūra

KATEKIZMAS—Kun. Kulikausko .....	10
TRUMPAS INTRONIZACIJOS PAAIŠKINIMAS .....	10
BROLIUKAI-DOBILELIAI—patarimai ir pamokymai vaikams.....	65

Kreipkitės į

### “GARSO” ADMINISTRACIJA

73 E. South St. (P. O. Box 32)

Wilkes-Barre, Penna.

# LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711  
73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

### PILDOMASIS KOMITETAS

Kun. J. Svagždy, Dvasios Vadas, 20 Webster St., Brockton, Mass.  
L. Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.  
J. Vaičaitis, Vice Prezidentas, 213 Ferdinand St., Scranton, Pa.  
W. T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.  
J. Jonakas, Iždininkas, 57 Church St., Pittston, Pa.  
P. Karasauskas, Iždo Glob., 13 Garrahan Ave., Lyndwood, W. B., Pa.  
V. Abromaitis, Iždo Globėjas, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.  
Dr. A. Rakauskas, 73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

### KONTROLĖS KOMISIJA

1. Adv. J. J. Grish, 4631 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.  
2. J. Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.  
3. Antanas Agurkis, 93 Russell St., Edwardsville, Pa.

### STATUTŲ KOMISIJA

1. Ant. F. Knežys, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.  
2. Matas J. Kvieckus, 503 So. Grant St., Wilkes-Barre, Pa.  
3. Jurgis Tumasonis, 222 So. Ninth St., Brooklyn, N. Y.

### TEISMO KOMISIJA

1. Pranas Rakauskas, 171 Cray Ave., Binghamton, N. Y.  
2. Ona Barkauskienė, 62 Lawlor St., Waterbury, Conn.  
3. Antanas Stočkūnas, 49 Carroll St., Pittston, Pa.

### SVIETIMO KOMISIJA

1. Kun. Pr. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.  
2. Leokadija Zemaitytė, 1419 N. Main Avenue, Scranton, Pa.  
3. Komp. Aleksandras Aleksis, 76 Center St., Waterbury, Conn.  
4. J. Puodžiūnas, 23 Mill Street, Pittston, Pa.  
5. Bronė Mičiūnienė, 74 Belden St., New Britain, Conn.

### LABDARYBĖS KOMISIJA

1. Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.  
2. K. Šlamielis, P. O. Box 19, Forest City, Pa.  
3. Julė Salaševičienė, 16020 Nelamere Ave., E. Cleveland, 12, Ohio

### JAUNIMO KOMISIJA

1. Jurgis Venšovas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, Ohio  
2. Pranas Katilius, 51 Capitol Avenue, Hartford, Conn.  
3. Kun. Ed. Gradeckis, 339 Green St., New Haven, Conn.  
4. Edvinas Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.  
5. Genovaitė Kupčaitė, 28 Penn Street, Kingston, Pa.

2 val. po pietų pas J. Čižauską, 127 E. 6th St., Wyoming.

SCHENECTADY, N. Y.—245 kp. susirinkimas bus balandžio 16 dieną tuoj po sumos šv. Kryžiaus parapijos svetainėje.

SIMPSON, Pa.—271-mos kuopos susirinkimas bus balandžio 16 dieną 2 val. po pietų Igno Stungio salėje.

BLISSVILLE, L. I., N. Y.—277 kp. susirinkimas bus balandžio 16 dieną tuoj po sumos Atsimainymo Viešpaties parapijos svetainėje, 64-25 Perry Ave., Maspeth, L. I., N. Y.

PORT CARBON, Pa.—282 kuopos susirinkimas bus balandžio 16 dieną 2 val. po pietų Simono Stočkūno namuose.

KORN KREST, Pa.—292 kuopos susirinkimas bus balandžio 16 dieną 2 val. po pietų pas Gabr. Dirse, 47 High St. Visi nariai dalyvausk ir naujų atsiveškite.

SCRANTON, Pa.—300 kuopos susirinkimas bus balandžio 16 dieną tuojau po sumos pabažnytiniam kambariui.

DANBURY, Conn.—304 kuopos susirinkimas bus balandžio 16 dieną pirminkimo namuose, 43 State Street, Danbury, Conn.

## HOMESTEAD, PA.

### 38 Kuopos Nariams

LRKSA 38-tos kuopos burtininis susirinkimas bus balandžio 16, 1944, šv. Petro ir Povilo parapijos bažnytinėje svetainėje tuojau po sumos.

Visi nariai prašomi dalyvauti ir savo dukles užsimokėti. Atėdami atsineškite mokesčių knygetes ir tik tiek pinigų, kiek mokesčių knygetės parodo, tai sutauptys laiką ir neatsitiks jokių klaidų.

S. Kimutis, raštin.

## DAYTON, OHIO

### Žinotina 191-mos Kuopos Nariams

Balandžio 16, sekmadienį, 8 val. ryte, lietuvių šv. Kryžiaus bažnyčioje bus šv. Mišios už 191 kps. mirusius ir gyvus narius. Malonėkite visi nariai dalyvauti ir pasimelsti. Būtų gerai, kad visi nariai tą dieną priimtų šv. Komuniją.

A. S. Vaitkus, raštin.

## LRKSA PIRMOS PENNA. APSKR. BERTAININIS SUSIRINKIMAS

Šiuo prašoma ir kviečiama visų kuopų, gyvuojančių pirmos apskrities ribose, prisijungti savo atstovus ir viršminėtą susirinkimą, kuris įvyks balandžio (April) 30, 1944, antrą valandą po pietų šv. Kazimiero lietuvių parapijos svetainėje, St. Clair, Pa. (prie 130 kuopos).

Turime gan svarbių reikalų aptarimui, kaip apskrities, taip ir visos organizacijos gerovei.

Be to susirinkime dalyvaus Vykdomosios Tarybos narys, kuris aiškins gyvų žodžiu Susivienymo reikalus. Taigi kiekvienam nariui būtinas reikalas apie tai žinoti ir savo mintį pareikšti apskrities susirinkime.

J. Žernauskas, apskr. sekr.

## LRKSA NEW YORK-NEW JERSEY APSKRITIES SUSIRINKIMAS

Šiuo pranešiu, kad LRKSA New York ir New Jersey apskrities susirinkimas bus balandžio mėn. 23 d. 1944 m., sekmadienį, tuoj po sumos, Karalienės Angelių parapijos salėje, kampas Roebling ir So. 4th Sts., Brooklyn, N. Y.

Visos minėtos apskrities kuopos malonėkite ir šį svarbų susirinkimą savo atstovus atsiųsti, nes yra daug svarbių reikalų dėl apskrities ir Susivienymo gerovės svarstyti. Taip pat reikės ir naują apskrities valdybą išrinkti.

S. K. Lukoševičius, apskr. pirmininkas

## Užrašykite Amerikos LIETUVIŲ NAUJIENAS

Mėnesinis žurnalas, 28 puslapiai, pavaiškuotas ir daug skelbimų. Kaina \$1.00 metams. Adresas: LIETUVIŲ NAUJIENOS 332 N. 6th St., Philadelphia 6, Pa.

# A. A.



## JULIJONA TVASKIENĖ

Linden, N. J.—Po ilgos ir sunkios ligos kovo 11 d. su šiuo pasauliu persiskyrė mūsų kolonijos ilgametė gyventojė, LRKSA 200 kuopos narė Julijona Tvaskienė. Vėlionė buvo pavyzdin-ga katalikė, gera parapijietė ir gera motina. Paliko liūdesį vyrą Leonardą Tvaską, dukterį Genovaitę Zimarskiene, kurios vy-ras tarnauja U. S. kariuomenėje; sūnus Antaną, gyv. Lindene, Vla-dą—U. S. laivyne, Julijū—U. S. Coast Guard ir 4 anūkus.

A. a. Julijona priklausė prie šv. Rožančiaus draugijos. Moterų Są-gos 53 kp., Lietuvių Klubo ir LRKSA 200 kuopos.

Į Susivienymą įsirašė 1926 m. Trečiądienį, kovo 15, palaidota iš šv. Elžbietos bažnyčios su iškilmingomis mišiomis šv. Ger-trūdos kapinėse.

Paskutinį patarnavimą atduo-ti savo ištikimai narei susirinko-visių draugijų narės ir nariai, gi-minės, daug pažįstamų.

Vėlionė kilusi iš Lietuvos. Kauno rėdybos, Miežiškių para-pijos, Kulbių kaimo (po tėvais Lukoševičiūtė). Šioje šalyje iš-gyveno 35 metus.

Visai Tvaskų šeimai bei gim-tinėms šioje sunkioje nuliūdimo valandoje reikiame gilia užuo-jautą!

G. Z.

MART. EKELEVICIUS, 186 Hoyt St., Kearny, N. J., nu-mirė kovo 20, 1944, palaidotas iš Our Lady of Sorrows bažnyčios Holy Cross, Arlington, N. J., ka-pinėse.

PR. GUMBELEVICIUS, 71 Taft Ave., Bloomfield, Conn., nu-mirė kovo 13, 1944, palaidotas kovo 22-ą iš šv. Trejybės baž-nyčios Mt. St. Benedikto kapi-nėse.

A. BENDINSKIENĖ, 25 Bernard St., Hartford, Conn., nu-mirė kovo 12, 1944, palaidota kovo 15-ą iš šv. Trejybės baž-nyčios Mt. St. Benedikto kapi-nėse.

ONA LUZECKIENĖ, 16093 Main St., Rockford, Ill., nu-mirė kovo 23, 1944, palaidota kovo 28-ą iš šv. Petro ir Povilo bažnyčios šv. Onos kapinėse, Spring Valley, Ill.

MIKAS STANKUS, 71 Van Buren St., Newark, N. J., nu-mirė kovo 16, 1944, palaidota kovo 20-ą iš šv. Trejybės baž-nyčios šv. Karsto kapinėse.

EMILJA BUKANTIENĖ, Meadow Ave., Joliet, Illinois, nu-mirė kovo 23, 1944, palaidota ko-vo 25-ą iš St. Joseph bažnyčios St. Patrick kapinėse.

Amžiną atilsį suteik jų sie-loms, Viešpatie, o šviesybė am-žina tegu joms tūkū per am-žių amžius!

Kada Nacių Koncentracijos Stovykloje Žuvo K. Rauba? Iš Lietuvos atėjusio slaptosio laikraščio "Nepriklausoma Lie-tuva" Nr. 9 (21) iš 1943 m. bir-želio 1 d. praneša, kad Vokietij-on išvežtas nuo to numerio iš-leidimo prieš septynis savaites jaunas patrijotas Kazys Rauba su kitais 38 nekaltais lietuviais, yra mirę. Atrodytu, kad tie lietuviai kankiniai mirė perein-tų metų balandžio ar gegužės mė-nesiuose (LKFSB).

1625 m. did. Liet. etn. Sapieha ties Čedasais ir Pasvaliu sumuša didesnes švedų pajėgas ir užsto-ja kelią į Vilnių.

# NAMINIS FRONTAS

## MAISTO NAUJIENOS

Kainų Administravimo Įstaiga pareiškė, kad didelė tautos maito dalis ir kiti reikmenys turi tikslas, paprastas ir lengvai su-prantamas nustatytas aukščiausias kainas, išreikštas doleriais ir centais.

Apylinkės aukščiausios kainos nustatomos visam svaričiausiam maistui, vartojamam maždaug 564,000 krautuvių, kurios aptarnauja 126,000,000 žmonių. Apylinkės kainų sąrašai vidutiniškai nustato kainas 700 įvairių prekių.

Prie OPA apylinkės kainų są-rašų paskiausia pridėta šviežių vaisių ir daržovių kainos. Dauge-lėje šio krašto dalių aukščiausios kainos kai kuriems vaisiams ir daržovėms jau nustatytos ir šioji programa bus greitai pra-tęsta su specifinėm detalinėm kainom visam krašte šioms dar-žovėms bei vaisiams: pupoms, a-gurkams, spinatams, morkoms, svogūnams, bulvėms, kopūstams, salotoms, obuoliams, vynuogėms, ir citrus'o vaisiams. Kiek vėliau panašios kainos bus nustatytos tomatams, salierai, kalifornams, limos pupelėms ir asparagai. Vaisiai bus papildomai įtraukti į tuos sąrašus, jų derlių atėjus.

Nustatydami apylinkės kainų są-rašus OPA apskričių įstaigos ka-miteria su vietiniais prekybos ko-mitetais, sudarytais iš atstovų nuo kiekvienos paliestos preky-bos rūšies.

Nusižengimai apylinkės nusta-tytom aukščiausios kainoms turėtų būti išsiaiškinami su krautuvišku. Jeigu jis atsisa-ko ištaisyti kainas, tada tokie nu-sižengimai vartotojų turėtų būti pranešti artimiausiai Kainų ir Racionavimo Įstaigai. Telefonų numeriai ir adresai šių įstaigų randasi klasifikuotose telefonų knygos.

OPA praneša, kad cukraus na-miniam vaisių konservavimui ga-lima bus gauti tuo pat būdu, kaip ir praėjusiais metais.

Kaip anksčiau pranešta, penki svarai cukraus naminiam konser-vavimui gali būti pirkti su Cuk-raus ženkleliu 40 Karo Raciona-vimo Ketvirtos Knygelėje. Liku-sieji—maksimum 20 svarų cuk-raus asmeniui—galės būti suteik-ti, išpildžius prašymą vietinei Karo Kainų ir Racionavimo Į-staigai.

Papildomi leidimai pirkti cukraus išteklių civilinių vartoji-mui, dėlto, kad naminis konser-vavimas yra labai svarbus kras-to karo meto maisto programoje.

Zemės ūkio departamentas pra-neša, kad šio krašto vištos su-muštė visus savo ankstyvesnius rekordus, dėdamas daugiau kiau-šinių negu anksčiau. Civiliai vis dar turi daugiau kiaušinių nei pernai, nežiūrind didesnių karo ir lend-lease kiaušinių pareikalavi-mų. Dabartiniu dejuo metu vištos padeda po 440 kiaušinių į metus kiekvienam asmeniui Jungtinės Valstybės. Iš tų 440 kiaušinių 90 eis karo pajė-goms ir alijantams, bet tai pa-lieka dar po 350 kiaušinių kiek-vienam civiliam—tai reikiška be-veik kas dieną po kiaušinių.

Patikrinti ar bulvė yra gerai iškepusi geresnis metodas yra iš-rasti spaudimu, nei dūrimu, kaip namų ekonomas iš Žemės ūkio Departamento praneša. Papras-tai šeiminiškės praduria bulvę šakute, patikrinti ar bulvė jau iš-kepusi. Tačiau toks pradirimas išleidžia garus ir tai reikiška, kad bulvės kepimo laikas pratęsia-mas. Geresnis būdas patikrinti yra sekantis: bulvę reikia paim-ti į skudurėlį ir spaudyti ją nyk-ščiu bei rodomuoju pirštu, ne-praplešiant bulvės odelės. Pirš-tai gerai jaučia ar bulvė yra vi-sai minkšta. Tačiau, kada pa-tiriama, kad bulvė yra visiškai gerai iškepta, reikia buvę šaku-

te pradurti ir leisti garui išeiti, taip kad minkštumas lieka gra-žiai baltas.

Karo Maisto Administracija sako, kad fermeriai prašo tuos pačius Derlių Korpusus, kurie jiems padėjo praėjusiais metais, grįžti pas juos šių metų derliui nuimti.

## TARPTAUTINĖ DARBO ORGANIZACIJA SIŪLO SOCIALĮ SAUGUMĄ VISIEMS

Prezidentas Rooseveltas savo spaudos konferencijoje nurodė, kad Tarptautinė Darbo Organi-zacija (International Labor Or-ganization), kuri balandžio 20 d. turės konferenciją Philadelphijoje, rolė po karo nuolat stiprės ir ji įgys daugiau svarbos.

ILO buvo įsteigta po Pirmojo Pasaulinio Karo pakėlimui socia-linio teisėtumo ir darbo sąlygų pagerinimui. Nors ILO yra ne-priklausoma, bet ji buvo susieta su Tautų Sąjunga ir, Preziden-tas pabrėžė, kaip ILO raporturo-ja, kai mes po dabartinio karo atsieksime kokią nors tarptauti-nę organizaciją, ILO su ta orga-nizacija bus taip pat susieta.

Mažiausiai 40 tautų, ILO narių, kurių vienas narys yra Jungti-nės Valstybės, bus reprezentuo-jama Philadelphijos konferen-cijoje iš trijų narių delegatų, su-darytų iš—vyriausybės, darbo ir administracijos atstovų.

International Labor Office, nuolatinis organizacijos sekreto-riatas, kuris nuo 1940 metų, ka-da išsikėlė iš Ženevos, įsikūrė Montrealyje, paskelbė, kad re-komenduos konferencijai priimti kodą bendrų principų panaudosi-mų "išplėtimui socialinio saugu-mo programai po visą pasaulį.

Svarbiausias pasiūlymas, pada-rytas tame kode, yra tas, kad pa-jamų saugumas būtų garantuotas visiems samdomiems, ar save-samdantiems asmenims prieš į-vsus svarbiausius netikėtus įvy-kius, ir kad medicinos priežiūra būtų visiems prieinama, tiek per viešus ar socialinius apdraudus patarnavimus.

Jeigu šie pasiūlymai dėl paja-mų saugumo ir medicinos prie-žiūros bus konferencijos patvir-tinti, jie turės būti pateikti visu kraštų atitinkamoms įstaigoms į-statymų leidimo ar kitokiems i-teisinimo veiksams.

Kodas yra suprojektuotas, kaip yra nurodoma Rekomendacijos Į-žangoje, "atsižvelgiant į Atlanto Čarterio penktojo principo išpil-dymus", kuris kviečia tarptauti-niu ekonominiu bendradarbiavi-mu garantuoti "pagerintas dar-bo sąlygas, ekonominį progresavi-mą ir socialinį saugumą."

Siūlomoji Rekomendacija pa-jamų saugumui ragina, kad bū-tų organizuojami planai ant kon-tribucinės socialinės apdraudos bazės, bet ne ant ne-kontribucinės socialinės pagalbos principo. Siūloma, tačiau, kad reikalai, ku-

Šiems metams derlių korpuso reikalavimas yra 4,000,000 laiki-nų farmos darbininkų, tai yra 500,000 daugiau nei pernai. WFA numato, kad padidėjęs farmos darbininkų skaičius gali būti pa-pildytas kviečiant daugiau jau-nuolių ir moterų.

Derliaus Korpuso pagalbos svarbumas tautai yra pabrėžia-mas fakte, kad 28 procentai dau-giau gamybos gauta iš JAV far-mų pernai nei 1938 metais, tu-rint 214,000 mažiau samdytų dar-bininkų, negu jų buvo turėta prieškariniais metais. OWI

rie nėra paličiami socialinio draudimo, būtų patenkinti socia-linės pagalbos. Ypatingai, sa-ka, pagalba turėtų būti su-teikta išlaikomiems vaikams ir invalidams, seniems ir našlėms.

Kontingentai, kurie turėtų bū-ti padengti socialiniu draudimu, pareiškiami Rekomendacijoje, y-ra ligos, motinystė, invalidumas, senatvė, duonos uždarbiojimo mirtis, nedarbas, netikėtos išlai-dos ir susižeidimai darbu metu.

Kodas rekomenduoja, kad "I-gai pašalpos būtų mokamos ne-mažiau kaip—už 26 savaites, ir kad motinystės pašalpos būtų mokamos šešias savaites prieš gimdymą ir šešias savaites po to. Senatvės pašalpos turėtų bū-ti mokamos vyrams virš 65 me-tų amžiaus ir moterims virš 60 metų. Nedarbo pašalpa—turėtų būti mokama iki "tinkamas" dar-bas bus pasiūlytas apdraustam asmeniui. Pašalpos mokėtinos pagalbėti namams ypatingoms nelaimėms ištikus, ir taip pat drabužiams naujagimiui, ir lai-dotuvėms.

Kodas rekomenduoja socialinę pagalbą vaikų išlaikymui. Kur "Numatomas tikslas" yra parem-ti dideles šeimas, ar užbaigti nu-matytam vaikų auklėjimui subsi-dijomis per socialinį draudimą, subsidijos turėtų būti daugarti-nės, mokėtinos neatsižvelgiant į tėvų pajamas. OWI

## Mirtis Trijų Lietuvos Policininkų

Lietuvius majoras Justas Myko-laitis ir trys policininkai: Ste-pas Serapinas, Petras Blažaitis bei Petras Baltrėnas sausio 3 d. buvę banditų nužudyti. Galimas dalykas, kad tie nužudymai turi politinio pobūdžio (LKFSB).

## UŽKIETĖJE VIDURIAI? Kramtykit Šią Gumą!

Kuomet nevelkios žarnos atima energiją, ima galvą skaudėti ir susigri-dina, nenaudokite smarkių liuosuoto-ju. Vietoj to, pakramtykite priimnų, mėtų-skonio FEEN-A-MINT, kramto-ma guma paliosuojanti vidurius švel-niai ir tikrai. Kramtoma FEEN-A-MINT, Moksas sako, suteikia jums vi-lurius liuosuojančius vaistus efektin-giausioji jų formoj. Pabandykite FEEN-A-MINT šį vakarą—jaušitės geriau rytoj. Gausus šeimai didumo 10c. Naudokite tik pagal nurodymus ant pakelio.



## KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?

Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antruosius po-pierius. Joje yra trumpai suglausti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbose. Knygutė mažo for-mato. Gali moters ją įsidėti ir ridikiulį (pocketbook). Didelės raidės, spauda aiški. Norintieji gauti knygu-tę—"Kaip Tapti Amerikos Piliėčiu?", idėkite į kon-vertą 25c. ir pasiųskite "GARSUI", P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

Seimininkės! Jeigu Jūs Norite Gaminti Gerus Valgius, Gėrimus ir Gerai Šeiminkauti, Įsigykite Knygą

**VALGIŲ GAMINIMAS IR NAMŲ PRIZIŪRĖJIMAS**

Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušienes, pyragus ir pyragaičius, pajus ir pudingus, žuvis, duonas, konservus, prezervus, paukštienas, prieskonius; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti naudingi paaikškinimai.

Kaina Vienas Doleris

Kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ.

P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

# THE BALTIC KNOT

## THE SOVIETIZATION OF ESTONIA, LATVIA, LITHUANIA

By SOLOMON SCHWARZ

(The End)

There is no need to go into further detail. What matters is something else. Later the Soviet press described these elections as a plebiscite which had determined the fate of the Baltic States. This plebiscite allegedly constitutes the legal foundation for the Sovietization of the Baltic republics. In fact, there was no question of the Baltic nations' joining the Soviet Union, either before or during the elections. According to the "electoral platform" of the Estonian Union of the Toiling People, "our demand in foreign policy is the establishment of friendship between the peoples of Estonia and of the Soviet Union, and a close union between the Estonian republic and the USSR... These are the demands for which we call upon you to vote. Their realization will bring prosperity, freedom, independence, and happiness to our people." These principles were unequivocally expressed in the electoral platforms also of the Unions of the Toiling People in Lithuania and Latvia.

If the election, with the majority of the voters supporting this platform, is to be regarded as a plebiscite, then it was a plebiscite not in favor of incorporating the Baltic republics in the Soviet Union but in favor of their maintaining their national independence, and for a foreign policy based upon friendship with the Soviet Union.

Only on the next day after the elections did the Communist Party lay its cards on the table, and organize demonstrations under the slogan "Long live the Soviets." On July 18th the Tallin communist newspaper *Rakhsa Haal* wrote:

"The demonstrations which swept through the country on July 17, and which in their size exceeded the election meetings, have set forth new political aims, namely the creation of Toilers' Soviets, the transformation of the Estonian bourgeois republic into an Estonian Socialist Soviet Republic, and Estonia's incorporation into the USSR." (*Pravda*, July 19th, 1940.)

Thus the fortunes of the Baltic States were sealed. On July 21 the newly elected parliaments gathered, and contrary to the electoral platforms upon which they have been elected, decided to abolish the national independence of the Baltic States, and to present to the Supreme Soviet of the USSR a "request" for admission to the Soviet Union.

The complicated plan carefully elaborated in Moscow—probably the only plan of a *coup d'etat* in history which was to be accomplished in several stages—was successfully brought to an end at the beginning of August.

The Baltic States were transformed into Soviet republics.

### Soviet Apologists Distort History

The Communist and fellow-traveler press was not sparing in its efforts to efface the memory of these painful facts, and to represent the joining of the Baltic States with the Soviet Union as a free expression of national self-determination. The newest sample of this kind of literature is Meiksin's *The Baltic Riddle* referred to in the first article of this series. This book tries to adapt the Soviet legend about the Sovietization of the Baltic States to the taste of the American public. I is a typical sample of new fellow-traveler literature.

According to Meiksin, the coup d'etat in the three socialist opposition cooperating with the local Communist Parties" (p. 161) prior to the Red Army's appearance. "Soviet Russia exercised a restricting hand" on them, ensuring a bloodless and democratic development. "Not a single execution was carried out either in Lithuania, Latvia or Estonia; the chief of the secret police in Riga, notorious for maltreatment of political prisoners, was merely resigned, with a payment of a month salary" (p. 162-163). Naturally, "not one government official, not one school or university teacher, not one plant director was imported from Russia" (p. 167). What is more important, "although the native Communists with Russian support could probably have easily gained a clear majority of votes, they chose rather to foster a broad democratic front, a genuine people's front in which the Communist Party was allied to all established democratic parties, Social Democrats included" (p. 163).

Needless to say, there is not a word of truth in all this. But with all his recklessness toward historical truth, Meiksin could not explain how "the genuine people's front" including "all established democratic parties" was converted into "Long live the Soviets." Moreover, he simply passed in silence over the elections, the democratic electoral platforms, the turn toward Sovietization on the morrow after the elections, and the parliaments' decision concerning the Sovietization. The viciousness of the Soviet government's policy toward the Baltic States was naturally brought to bear upon the book of an apologist for that policy.

What is the way out from the present situation? This question will be studied in the next article.

(Reprint from "The New Leader," February, 1944.)



# SPORTS

By: SAL. BEKAMPAS

### HONORED

Johnny Sidder, Wilkes-Barre businessman and former widely known athlete, reported for induction into the U. S. Navy on Tuesday morning, April 4 and a farewell party was tendered in his honor on Monday night at his store, 426 Hazle St. Sidder, formerly resided down-country and reported to the Shickshinny Draft Board.

The guest of honor was particularly well-known in baseball and boxing circles. He played with East End, Newtown and Larksville baseball teams in the Wyoming League, a decade ago. Sidder helped train and condition his first cousin, Frankie Venchell for many of the latter's ring tilts. He also served as sparmate for Billy Bevan, Ralph Schappert, Georgie Russell, Stanley Ketchell and many others from the Newtown section of Wilkes-Barre.

He has a wife and two children.

### BIG HOPE

It's strange to find a fellow like Johnny Dickshot—who last year hit .356, drove in 96 runs, slammed 13 homers and now holds a 4-F draft card—working out for the Chicago White Sox this spring on a "look" basis, subject to be shipped back to a minor league club.

Classified 4-F because of a skull fracture in his youth, Johnny wound up his third year with Hollywood last fall only two percentage points behind the Pacific Coast League batting champion, Andy Pafko, now with the Chicago Cubs.

The American League club paid Hollywood \$1,500 to have a look at the 192-pound outfielder on a conditional contract basis, and by May 5, will either pay a purchase price and keep him or will turn him back.

Dickshot went to Pittsburgh in 1936 after notching a .347 for Buffalo of the International League. He was sold to the Boston Braves in the fall of 1938 and turned over to Jersey City in the spring of 1939. He carved a .355 that year to win the I. L. batting crown and led Jersey City to its first pennant in '36 years.

In 1940, Johnny was in spring camp for the New York Giants, but again he was sent to Jersey City. He's been stuck in the minors ever since.

### BOWLING CHAMPIONSHIP TO BE HELD

Bowling history will be written next month at the Holy Trinity Recreation Center, Wilkes-Barre. It is the first annual Anthracite Individual Bowling Championship to be held at the new and popular center on May 19, 20, 26 and 27. The champion will receive a guaranteed \$500 prize and the next four men will also receive prizes.

Tournament officers are: President, John Skiptunas; treasurer, Joe (Turk) Terosavage; vice-president, Howard Davis and Stanley H. Flasser, secretary. Rev. J. K. Miliauskas, Holy Trinity Church pastor, is honorary president.

Entries will be limited to the first 180 making application.

### NICE WORK, JERRY!

The trusty right arm of Jerry Daylida led him to carry off high honors recently in the Merchants Bowling League. Playing with Planters Peanut Company team, Jerry "stole" the show in the quarterly roll-off among the top six clubs of the two division circuit. Capt. Day-

lida sparked his club and won individual prize for high series with scores of 204-207-207 and a grand total of 618.

The peanutmen won high team single game with 942.

### IN THE SERVICE

The following local Wilkes-Barreans should do a grand job in the U. S. Armed forces just as they have done along their "maple-crashin' sport Ed. (Dunn) Dobashinski, Joe Yuska, Pete Kistoski, Ambrose Skiptunas and Victor Daylida are a quintet who performed on various lanes with a bowling ball. Wish you boys best of luck.

### THEY SAID LAST WEEK

#### Senator Harry S. Truman, of Missouri:

"It is generally agreed that we are entering into the crucial period of the war. What has been described as the 'beginning of the end' seems at hand. This does not mean that there is cause for complacency or relaxation of the tremendous efforts that have been exerted at home. Those efforts on the production front, on farms and in every phase of our wartime economic activity must be kept at a high peak if victory over our enemies is to be concluded in the shortest possible time. None of us at home has any real basis for prediction of the military deployments that are certainly impending. We can only surmise that actions of great moment are an immediate prospect... The American people will know only after the first great blow has been struck. When that hour comes it will be a time of sadness and heart-break in many American homes. This is the price that must be paid for freedom and security. It is also a time when we must have supreme confidence in our leaders if we are to push to speedy victory."

Common Council

#### Wendell Willkie:

"Labor has been compelled to deal with multiple boards, fifteen or twenty of them. One of the matters that I have recommended is that there should be a member of the Cabinet who speaks for labor and represents labor in all its many contacts with government. No one could be more condemnatory of strikes in wartime than I or most labor leaders have been. You don't solve the problem of strikes by legislation. You solve it by creating an atmosphere in which there is no occasion for strikes to arise. The government must be fair, firm and non-discriminatory."

Common Council

#### Užkinkyti Visi Lietuvos Arkliai ir Vežimai

Norėdami paskubinti ūkio produktų, o taipgi ir miško medžiagos pristatymą kariuomenei, o taipgi ir civiliams, vokiečiai Lietuvoje organizavo savotišką karinio transporto kompaniją per visą Lietuvą, vasario 10 d. Buvo numatyta, kad visi kaimiečiai turėjo tam reikalui pristatyti savo arklius, vežimus ir kitas susisiekimo priemones, o taipgi patys atvykti reikalingų darbų atlikimui. Iš anksto buvo perspėta, kad kiekvienas, kurs nepažins šio įsakymo bus laikomas padedančiu bolševikams ir bus griežtai baudžiamas. Visokiais būdais načiai kamuojama Lietuvos žmonės (L.K.F.S.B.)

# LITHS IN THE SERVICE

William P. (Dunn) Dobashinski has been promoted to first lieutenant, it has been announced by Brigadier General Earl S. Hoog, commanding general of the India-China Wing, Air Transport Command, USAAF.

Lt. Dobashinski, son of Mrs. Elizabeth Dobashinski Wilkes-Barre, was a chauffeur before he joined the Army. He has been in the China-Burma-India theatre more than four months.

The India-China wing of the Air Transport Command is the U. S. Army Air Forces unit which transport vast quantities of freight from India to China by air, flying unarmed cargo planes over the North Burma "hump" of the Himalaya Mountains, an area where enemy air attack is no novelty. This wing was recently cited by President Roosevelt for "exceptionally outstanding performance."

Pvt. John Washcalus has arrived with the U. S. Army in England... Charles Baigis petty officer 3/c, has arrived in Hawaii, according to word received by his mother, Mrs. Martha Baigis... His brother, Corp. Edward Baigis, is with the Medical Corps in Iran. The trio of Uncle Sam's soldiers are former residents of Plymouth, Pa.

S. 1/c Albert Andruskevich, son of Mr. and Mrs. Walter Andruskevich, Warrior Run, Pa. visited his parents over the weekend. Seamen Andruskevich received his 'boot' training at Sampson Naval Training Station, N. Y., and was transferred to Virginia. He will return on orders to Brooklyn, N. Y., for assignment.

Ambrose Skiptunas who was in the barber business for several years and conducted a shop in Wilkes-Barre, passed his induction examination last week and is awaiting a call for service in the U. S. Navy. A brother, Paul Skiptunas is in U. S. Coast Guard and is stationed at Curtis Bay, Baltimore, Md.

Sal. G. Bekampas

### SGT. E. BALCHUN WINS CITATION FOR HEROISM IN FIGHTING SUBS

Among the surviving members of the 480th Anti-submarine Group, Army Air Forces, who recently received a presidential citation for winning the "Battle of the Atlantic," is Sgt. Edward Balchun, 23, son of Mr. and Mrs. Joseph J. Balchun, 10 W. Jackson St., Wilkes-Barre, Pa.

Sgt. Balchun, who recently was promoted from corporal, has

been in the U. S. Army since two days after United States declared war on Japan and Germany. He has been overseas 15 months, serving the first six months in England and the last nine in North Africa.

Sgt. Balchun's Anti-submarine Group originally comprised 240 men, 101 officers and men having been killed or listed as missing in action in their battles with enemy aircraft and under-water vessels while protecting Allied convoys.

The Presidential citation reads: "The 480th A n t i - submarine Group has contributed with heroism and superior efficiency to the winning of the Battle of the Atlantic. Its record is inspiring and worthy of emulation."

### GROSS IS GIVEN TO MATUKITIS

#### Dallas Man Is Co-Pilot on Flying Fortress Out of England

An Eighth AAF Bomber Station, England.—The Distinguished Flying Cross has been awarded to Second Lt. Frank E. Matukitis, 27, Dallas, Pa., co-pilot of an Eighth Air Force Flying Fortress, it has been announced at this AAF Fortress base. Lt. Matukitis, previously awarded the Air Medal with three Oak Leaf Clusters, received the award for "extraordinary achievement" on numerous bombing assaults on Nazi war plants in Germany and the enemy occupied territories of Europe.

The Eighth AAF attack on a vital Nazi electrolysis plant in Norway, in the opinion of Lt. Matukitis, resulted in the finest precision bombing he has seen. "Our navigators took us right to that small target hidden away in the mountains," he said, "and after our bombs hit we could see the plant almost completely levelled."

"Our recent attack on airplane engine factories at Augsburg was our toughest mission," the Fortress co-pilot continued. "Almost every kind of plane the Nazi have was put up against us, and they'd come racing through our formation in groups of 20 to 25 planes."

The Pennsylvania flier, who flies in a Fortress group commanded by Col. Chester P. Gilger, is the son of Joseph Matukitis, RD 3, Dallas, Pa., and his wife Petrony lives at 221 Beuer Street, Askam.

Before he entered the AAF, he operated a farm at Dallas.

### PIETŲ AMERIKOS LENKAI APIE LIETUVOS-LENKIJOS SANTYKIUS

Mūsų korespondentas praneša iš Argentinos, kad tenai W. I-pokorski-Lenkiewicz, vienas iš lenkų dienraščio redaktorių, dabar savo laikraštyje "Codzienny Niezleżny Kurjer Polski" Nr. 2764 ir 3769 parašė porą straipsnių. Viename kreipiasi į lietuvius su klausimu, ar jie supranta savo ir lenkų likimo bendrumą, tuos pačius dabartines pavojus ir tt. Siūlo susidomėti Europos Centro Federacija, į kurią įeina ir Lietuva su Lenkija. Pasak jo, turėti su lietuviais normalius ir draugiškus santykius, esąs vienas kelias: ištieti ramią susitaikymui ir paklausti lietuvių, ar jie nori lenkų ranką priimti...

bendri ateities interesai. Jau nas ir gėjus lietuvių nacionalizmas esanti reakcija prieš lenkiškes kultūros įtaką Lietuvoje. Laikraštis rašo: "Kalbant apie Lietuvą reikia pripažinti tiesą, kad turime reikalą su visiškai atskira tauta, su nuosavos kultūros tauta; su sena bet kartu ir jauna tauta, kuri nori atskleisti ir jau atskleidė naują istorijos skyrių." Tikėtai tuo būdu bus galima įgyvendinti seną, turiningą šūkį: "Laisvi su laisvais, lygūs su lygiais." Kiekvieną draugišką pareiškimą mes priimame prielankiai, U-nijų klausimai lietuviams nerūpi, bet bendravimas kovoje dėl laisvės gali būti naudingas ir pagaiduinamas su visais kraštais, kuriuos gali risti vienkars, ar kitulos interesų bendrumas, taigi—su Latvija, Estija, o taipgi ir su Lenkija bei kitomis tautomis.

1417 m. žemaičių vyskupystės įsteigimas.

### NEVERK, MOTULE

Neverk, motule! Leisk man už tave Kartybių taurę dugnan išgerti. Galvelės kasos, veidai išbalę Net ir akelės tau ima temti.

Vaikeli, sapnų dėki į šalį Nuovargio, alkio, skausmų graudumo Aš nepažįstu, Šią Dievo dalį, Jo garbei skiriant, duoda saldumo.

O, motinėle, visą naktelę Antiu sudėti aš negalėjau Akt mano rankų padėk galvelę, Kuria bučiuoti aš pamylėjau.

Dūkra brangioji, mėgsti tu baikas.

Dar aš pajėgiu. Man tiktai širdi... Čia motinėlei baigėsi laikas, Dukrelės maldą vien Dievas girdi...

Suodžių Antanas

— Ar pas jus galima gauti cigaru, tik kad būtų labai stiprūs?  
— Taip, yra įvairių ir įvairios kainos. Bet kam tamstai toki stiprūs reikalingi?  
— Matai, tamsta, pas mane apsigyveno uošvė, ir norėčiau ją iš tų namų išrūkyti.

1392 m. Vytautos atsiima iš Jogailos visas Lietuvos žemes ir lieka didžiojuo kunigaikščiu.

### GENERAL MOTORS SYMPHONY OF THE AIR

presents the NBC SYMPHONY ORCHESTRA in an all-Beethoven program conducted by DR. FRANK BLACK with ROBERT CASADESUS, pianist

April 16, 1944

5:00 to 6:00 P. M. (EWT)

#### PROGRAM

1. The Egmont Overture... Beethoven
2. Concerto No. 5 in E Flat (Emperor)..... Beethoven
  1. Allegro
  2. Adagio un poco mosso
  3. Rondo (Allegro)

Robert Casadesus, Pianist

Speaker—Charles F. Kettering, vice president of General Motors and directing head of its Research Laboratories.

### SANDELIS KNYGU IR ŽOLIŲ

Aukso Altorikas, mišų maldos su paveikslais, celuloidos kietais viršais su gražiu kvietku ir kryžiaus atspaudais, puikiais piešiniais, panašumotais baltos ar marmulinės spalvos, Tizės spaudimo, kaina \$1.75; Vainikėlis, maža maldų knygelė, paveiksluotos mišų maldos, kietais drūtais juodais viršais, kaina 50c; taipgi minkštais juodais viršais \$1.25; Kantickos, visokių giesmių, \$2.00; Gydyklos nuo baimės mirimo, su daugeliu paveikslų, graži stambios raidės, 50c; Istorija Seno ir Naujo Testamento, su daugeliu paveikslų, 25c; Išganingi dūmojimai apie Sopulius Šventos Motinos, gražūs skaitymai, 35c; Katekizmai, Poteriai ir Ministrantūra dėl patarnavimo kunigui laike šventųjų žolės, 10c, arba 3 už 25c; Tikras Šaltinis Ražančių Atlaidų arba kryžiokinės karunkėlės, 15c; Karvės, jų nauda ir geresnių bei skanesnių sūrų padarymas, su devyniais paveikslais, 25c; Duktė Marių, graži apyaka, 25c; Kaip Duktė Gyvena Pūstyneje, 25c; Virėja, Kėpėja ir Prižiūrėtoja, knyga apie 450 visokių receptų, \$1.00; Tūkstantis Naktų ir Vienas, dalis I, 50c; Mikaldos Pasakojimai Pranašystės, 25c; Gudrus Piemenukas, graži apyaka, 25c; Eustakijaus Gražus Apsakymas iš Pirmy Amžių Kryžionybės arba Išganymas Sv. Kryžiuje, 128 psl., 35c; Sveikata Ligoniams, knygelė apie aprašoma visokios vaistinės žolės, 25c; Lengvas Būdas Išmokti Angliškos Kalbos, 35c; Kabałas su Saliamono Nosia, 10c; Sapnų Knyga, su paveikslais, \$1.25; Apie Dangu, Saulę ir Žvaigždes, \$1.25; Gyvenimas Marrijos, 35c; Sapnas Marrijos ant Kalno Alyvu, 15c; Ražančiai: juodi medinukai po 25c, kukaviniai, stiprios vielos su stacijau kryželiu, paigii juodi poteriai, po 50c.; Skapieriai: Karmelitai, Nekalto Prasiždėjimo, Sirdies Žėaus, Sv. Traičės, Sopulingos, Brangiausio Kraujo, Šv. Juozapo, Krūvinos Kančios ir Sv. Pranciška, po 25c.

#### ZOLĖS ARBATOS FORMOJE

Nuo nervų, inkstu, akmenėlių, dusulio, vyriškumo pataisymui, vandeninės ligos, cukrinės ligos reumatikų sausgėlių, vidurių liuosavimo ir Palangos trejankos po 85c. pakeliai su nurodymais kaip vartoti.

M. ZUKAITIS

332 Dean Street, Spencerport, N. Y.

### UŽSISAKYKITE LITHUANIAN BULLETIN

Anglų kalba redaguojamas! Išcina kas mėnuo. Rimti politiniai editorialai visais Lietuva liečiančiais šneki klausimais svarbių žinių ir PIRMO SALTINIO apie gyvenimą okupuotoje Lietuvoje ir, apskritai, Pabaltij.

Lithuanian Bulletin stovi už LAISVĄ, NEPRIKLAUSOMĄ IR DEMOKRATINĘ LIETUVĄ SU SOSTINE VILNIUJE IR UOSTU KLAIPĖDOJE.

Dažnai duoda nemokamus priedus iš LIETUVOS PRAEITIES, DABARTIES IR ATEITIES. Sekantis nemokamas priedas—brošiūra apie Lietuvos santykius su Vokietija.

Biuletiniui talkininkauja kvalifikuoti specialistai iš viso Pabaltio.

Metinė prenumerata—\$5.00. Užsimokėję \$20.00 ar daugiau, bus laikomi prenumeratoriais—biuletenio rėmėjais (Sponsors). Užsimokėję \$100 ar daugiau, bus laikomi prenumeratoriais—biuletenio garbės rėmėjais (Honorary Sponsors). Apie juos kas kart bus skelbiama spaudoje.

Čekius ar Money Orderius prašoma adresuoti: LITHUANIAN BULLETIN, 73 WEST 104TH STREET, NEW YORK, N. Y.

# VIETINĖS ŽINIOS

## KUN. BALTUSEVICIAUS PAMOKSLAI PER RADIO

"Garso" Nr. 12-tam buvo paduota, kad Scrantų vyskupijos Radio Biuras, užgirdint jo Ekselencijai vyskupui W. J. Hafey, paskyrė Scrantų Sv. Mykolo parapijos kleboną kun. J. F. Baltusevičių pasakyti eilę pamokslų per Benediction Hour.

Jo pamokslus perduoda šios stotys:

Antradienį — WARM (Scranton) ir WBAX (Wilkes-Barre) 10:15 P. M.

Trečiadienį — WAZL (Hazleton) 7:30 P. M.

Penktadienį — WRAK (Williamsport) 8:00 P. M.

## ELEVATORŲ UZMUŠĖ ELEONORA ŽELIONYTE

Penktadienį, balandžio 7-tą, Sperling Tobacco kompanijos name, 47 South Pennsylvania Ave., Wilkes-Barre, elevatoryje traingiai žuvo Eleonora Želionytė, 17 metų, gyv. 34 South Grant St., Wilkes-Barre.

Želionytė iš pirmo aukšto, kur ji dirba, kėlėsi savarankiai operuojamam elevatoriumi į antrąjį aukštą. Nelaimė, matoma, ištiko, kai ji mėgino išeiti iš elevatoriaus, kurio durys privėrė jos drabužius. Išgirdę jos riksmą subėgo kiti tarnautojai ir atrado ją privėrta prie trečiojo aukšto lubų. Kada išėmė, jau ji buvo mirusi. Jos šonkauliai buvo sulaužyti ir visas kūnas sunkiai sutvėrinamas.

Iškilmings laidotuvas įvyko balandžio 11-tą iš Svč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek.

Laidojimu rūpinosi direktorius Ch. J. Leagus.

Velionė gimė Wilkes-Barre ir čia ėjo pradinį ir aukštesnį mokslą. Mirus jos tėvams, ji gyveno pas savo seserį Mrs. J. Slavinskienę. Be to, ji paliko seserį Mrs. Ch. Suszko, Wilkes-Barre, seserį Oną Želionytę, gyv. Conna., tris brolius—Viktorą tarnaujantį U. S. armijoje (dabar randasi kur nors Pacifike), Juozą—U. S. Marinių Korpusė, Californijoje, ir Bernardą gyv. New Yorke.

## PIKTAS ŠPOSAS

Sekmadienį, balandžio 2-ą, ryte, Mrs. G. Bonsevičienė (Bon-savage), gyv. 130 Owens Street, Swoyerville, gavo telegramą iš Philadelphia, kurios turinys toks: "George killed last night" (Jurgis užmuštas perėita nakti). Telegrama išleista iš Philadelphia 12:50 ryte ir pasirašyta "Mike Reilly". Bonsevičienė gavusi tokią liūdną žinią pradėjo riuoštis prie šermėnu. Pakviestas laidotuvių direktorius Peter Bednarski iš Wyoming turėjo pasirūpinti kūno pargabavimu ir laidotuviemis. Pradžios ieškoti, kur užmuštojo kūnas randasi, susisiekti su Philadelphia korneriu, policija ir dingusių asmenų biuru. Galų gale išsiaiškino, kad Jurgis Bonsevičius yra gyvas ir kad nuramint žmogą, giminės ir pažįstamas jis asmeniai buvo parvykęs į Swoyerville.

Jurgis Bonsevičius dirba kaip brakemanas prie Reading geležinkelio ir gyvena YWCA viešbutyje, Philadelphia.

## NOREIKŲ LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MRS. ONA NOREIKIENĖ  
Laidotuvių Direktorė

Reikalui esant, visuomet pasirengę suteikti visuotiniams ir mandagų patarnavimą.

Per ilgus metus mūsų laidojimo įstaiga savo patarnavimu įgijo didelį pasitikėjimą žmonėse. Mūsų troškimu yra ir ateityje toki patikėjimą palaikyti.

2428 N. MAIN AVENUE  
SCRANTON, PA.

## ADV. JONAS R. VIRBALIS DAVĖ PASKAITĄ

Trečiadienį, balandžio 5-tą, jaunas lietuvis advokatas Jonas R. Virbalis davė paskaitą Minor Judiciary School auklėtiniams Wilkes-Barre policijos stoties teismo rūmuose. Paskaitos tema buvo "Justice of the Peace, a Defendant". Klasės instruktoriumi yra aldermanas Francis V. Murphy.

## PITTSTON

### C. SENIAUSKAITĖ IŠTEKĖJO

Mr. ir Mrs. P. J. Seniausku duktė Cecilija, 35 Montgomery St., West Pittston, išteikėjo už John Sewatski, 50 Lambert St., Pittston. Šliūbą Sv. Kazimiero bažnyčioje balandžio 10-tą, ryte, suteikė kun. J. Tribendis. Per iškilmes solo giedėjo Frances Šeporaitytė. Pamerge buvo jaunavedė sesuo Irena, pabroliai — jaunavedžio giminaitis Stasys Andriusis.

Geriausios kloties!

## SCRANTON

### LRKSA 30-TOS KUOPOS NARIAMS

Dėl Velykų šventės mėnesinis 30 kuopos susirinkimas iš balandžio 9-tos nukeliamas į sekančią sekmadienį, balandžio 16, paprastoj vietoj, tuoj po pamaldų.

Visi nariai išsidėmėkite permainingai ir dalyvaukite susirinkime (balandžio 16-tą), nes turime svarbių reikalų.

30 kp. valdyba

### LRKSA 83-ČIOS KUOPOS NARIAMS

Visais kuopos reikalais kreipkitės prie naujo raštininko, buvusio pirmininko Simano Galinio, 115 Putnam St. Duokles galima pridurti sekmadieniais po pietų, o šikiomis dienomis vakare. Mėginsime nariams patarnauti kaip geriausia galima. Nariai, nesivėluokite su duoklėmis, kad nebūtų susipratimų.

S. Galinis, raštin.

## MIRĖ

**A. a. Vinc. Jasaitis-Sites,** gyv. 3 Luzerne St., Lee Park, Hanover Township, numirė balandžio 8-tą, 11:30 naktį, palaidotas balandžio 12-tą iš St. Aloysius bažnyčios St. Mary's kapinėse, Hanover. Paliko žmoną Teklę, sūnus Vincą, Juozą; dukteris Mrs. F. Mangan, Aldoną, Ruth ir Margaret; brolių Juozą, seserį Mrs. F. Dillis ir giminaitį laidotuvių direktorių Vincą G. Jasaitis iš Lietuvos atvyko 65 metai atgal, Lee Parke išgyveno 32 metus.

**A. a. Jonas Didžiūnas,** gyv. Luzerne, numirė balandžio 5-tą, palaidotas balandžio 10-tą iš Kingston'o Sv. Marijos bažnyčios parapijos kapinėse, Pringle. Paliko tėvą, dvi seseris ir brolių.

**A. a. Antanas Balevičius,** numirė balandžio 5-tą Detroito. Jo kūną pargabeno ir palaidojo balandžio 10-tą iš Wilkes-Barre Svč. Trejybės bažnyčios parapijos kapinėse, Bear Creek. Paliko žmoną, du vaikus, dvi podukaras ir dvi seseris.

**A. a. Dominykas Kupstas,** 26 Scott St., Plains, numirė balandžio 9-tą, palaidotas balandžio 12-tą iš Miners Mills Sv. Pranciškaus bažnyčios parapijos kapuose, East End Boulevard, Paliko žmoną, dukterį, sūnų, du brolius ir seserį.

1566 m. visiškai prijungiamas prie Lietuvos Livonijos kraštas (buvusios Kalvininkų brolijos žemės).

# RINKTINĖS MALDAKNYGĖS

**DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS.** Surinko ir išleido kun. P. M. Juras. Kaina \$3.50.

Maldaknygė turi 788 puslapius. Minkštasis odos viršelis, papuosta lietuviško stiliaus kryžiumi, bet viduje dar gražesnis. Joje telpa 106 paveikslėliai. Daug jų paimti iš Mišiolų. Evangelijos skėniameniam ir bažnytinėms šventėms. Novėnų 12. Litanių 16. Vainikų maldų (karunkelių) 7. Giesmių 9. Trejos Mišios (vienos liturginės maldos iš Mišiolų). Gaudis verkimai. Artū šimto puslapių pašvęsta maldoms į Svč. Sakramenta. Nurodoma geri darbai, už kuriuos galima laimėti atlydus. Labai daug įvairių maldų su atlydais. Nurodoma gyvenimo pagrindai—atspausdinta visi porteriai. Raidės aiškios ir įvairios. Kalba graži.

**MALDŲ SALTINIS, didelėmis raidėmis maldaknygė.** Išleido kun. Pr. Juškaitis. Kaina \$2.50.

Ji yra nedidelio formato 5 1/4 x 3 1/4 colių; 432 puslapių, odos apdarais, auksuotais kraštais, apie pusę colio storumo. Naujausias ir gražiausias maldos.

## PAMALDŲ VADOVELIS

Sudarė ir išleido kun. dr. J. B. Končius. Maldos, Kryžiaus Keliai, Gaudis Verkimai, Litanijos, Giesmės. Kaina 10 centų.

## ŠVENTOJI VALANDA—Maldos ir Giesmės

Sutaisė kun. J. K. Miliauskas. Tai vienatinė Amerikoje išleista maldaknygė, kurioje telpa maldos ir giesmės su gaidomis taip, kad žmonės gali sekti kunigaik maldose ir giedoti giesmes su choru. Kaina 15c. Imant nemažiau 10 egzempliorių—10 centų.

## ZYMIAI NUPIGINTOS MALDAKNYGĖS

ANIOLAS SARGAS, juodais apdarais (originalė kaina \$1.50).....	\$1.00
DANGAUS ZVAIGZDUTĖ, juodais apdarais (originalė kaina \$1.50).....	1.00
MALDŲ VAINIKĖLIS (originalė kaina 70 centų).....	.50
MALDŲ RINKINĖLIS, juodais apdarais.....	.40

Kreipkitės į

## "GARSO" ADMINISTRACIJA

73 E. South St. (P. O. Box 32) Wilkes-Barre, Penna.

## HARTFORD, CONN.

### Mūsų Kareiviai

Buvo parvažiavęs adv. Pranas Mončiūnas, kuris dabar yra Navy, Samson, New York. Gerai atrodo naujoje melynėje uniformoje. Edvardas Kripas randasi Camp Edison, Fort Monmouth, N. J. Signal Corps. Juozas Bekeris, Madison St., išvyko į Navy (bene Samson, New York). Jo sesutė Elena yra WAAC. Išvyko į Navy Petras Esoda. Jis yra vedęs ir turi porą vaikų, kurie lanko mūsų lietuvišką mokyklą.

Staff Sergeant Edward Poška, Squire St., dabar randasi Tennessee. Jo fotografija tilpo Hartford Times su gražiu aprašymu. Jis atliko 58 misijas kaip aerial inžinierius su Army Air Force Unit. Jis pereitus du metus buvo Indijoje.

### Amerikos Raud. Kryžiaus Lietuvių Skyriaus Party

Party gražiai pasisekė. Daugiausia darbuosiu pirmininkė Valerija Kaunietytė ir Vladas Brazauskas; taipgi Manikienė, Zarambiėnė, Navickienė, Petraitienė ir kitos. Buvo atsilankę visi vietos kunigai ir gausi minia lietuvių. Valio, lietuviai, remkime Raudonąjį Kryžių. Mokyklos vaikai laimėjo Red Cross vėliavą, kurią išskabino drauge su Stars and Stripes mokyklos kieme. Lietuvių Raudonasis Kryžius išteiks per Valeriją Kaunietytę ir poniją Zarambiėnė Raudonajam Kryžiui čekį už \$500.00 kaip lietuvių Red Cross skyriaus auką Raudonajam Kryžiui. Valio ir sveikiname gabias ir gabius lietuvius darbuotojus! Keep it up!

Tretininkų, Gyvojo Ražančiaus ir Marijos Vaikelių draugijos turėjo gražų kortų vakarą nupirkimui gėlių dėl altorių Velykose. Jos kasmet tai daro ir surenka gražių sumų pinigų dėl Viešpaties altorių. Sveikiname!

Salėje yra nupirktas naujas gaminis pečius, kuris brangiai kainuoja. Vėliau bus tikėtai arba parengimas, kad išmokėjus bilą už pečių. Visos draugijos ir parapijiečiai prisidės.

Holy Trinity Ladies' Guild šiemet švenčia 10 metų sukaktį. Sveikinam!

1399 m. rugsėjo 12 d. totoriai smarkiai sumušė prie Vorkslės upės Vytauto kariuomenę.

## NENUTRŪKSTANTI EILĖ ŠVENTŲ MIŠIŲ UŽ LIETUVOS LAISVĘ!

- |  |   |
|--|---|
| Balandžio 14—Sv. Jurgio par., Chicago, Illinois          | Balandžio 15—Sv. Kazimiero par., Pittsburgh, Pa.          |
| Balandžio 16—TT. Pasijonių vienuolynė, Brighton, Mass.   | Balandžio 17—Sv. Kazimiero par., Providence, R. I.        |
| Balandžio 18—Karalienės Angelių par., Brooklyn, N. Y.    | Balandžio 19—Sv. Kazimiero par., Philadelphia, Pa.        |
| Balandžio 20—Villa Joseph Marie, Newtown, Pa.            | Balandžio 21—T. Jonas Kidykas, S. J., Philadelphia, Pa.   |
| Balandžio 22—Sv. Jurgio par., Philadelphia, Pa.          | Balandžio 23—Karalienės Angelių par., Brooklyn, N. Y.     |
| Balandžio 24—Dominikonų Kolegija, Providence, R. I.      | Balandžio 25—Sv. Jurgio par., Philadelphia, Pa.           |
| Balandžio 26—Sv. Kazimiero par., Paterson, N. J.         | Balandžio 27—Sv. Trejybės par., Newark, N. J.             |
| Balandžio 28—Sv. Jurgio par., Bridgeport, Conn.          | Balandžio 29—Sv. Juozapo par., Utica, New York.           |
| Balandžio 30—Sv. Petro ir Pavilo par., Elizabeth, N. J.  | Gegužės 1—Sv. Petro ir Pavilo par., Elizabeth, N. J.      |
| Gegužės 2—TT. Dominikonų Kolegija, Providence, R. I.     | Gegužės 3—Sv. Jurgio par., Bridgeport, Conn.              |
| Gegužės 4—Sv. Trejybės par., Hartford, Conn.             | Gegužės 5—Sv. Kryžiaus par., Dayton, Ohio                 |
| Gegužės 6—Visų šventų par., Chicago, Illinois            | Gegužės 7—TT. Jėzuitų Kolegija, Spring Hill, Alabama.     |
| Gegužės 8—Nesiliaujančios Pagalbos par., Cleveland, Ohio | Gegužės 9—Sv. Marijos Villa, Elmhurst, Pa.                |
| Gegužės 10—Sv. Kazimiero par., New Haven, Conn.          | Gegužės 11—Sv. Mykolo par., Scranton, Pa.                 |
| Gegužės 12—Sv. Juozapo par., Duryea, Pa.                 | Gegužės 13—Seserų Pranciškiečių koplyčia, Pittsburgh, Pa. |
| Gegužės 14—Sv. Ritos par., Haverhill, Mass.              | Gegužės 15—Sv. Marijos par., Wanamie, Pa.                 |
| Gegužės 16—Sv. Petro ir Pavilo par., Hazleton, Pa.       |   |

Malonėkite pažūrėti, kurioms dienoms išpuola jūsų parapijai turėti sudėtingas Mišias už Lietuvos laisvę. Būtu gera, kad kuo daugiau parapijiečių dalyvaūtų tose Mišiose ir karštai melstų už Lietuvos laisvę. Šventos Mišios yra galinga malda!

## MALDOS APASTALAVIMAS

St. Robert's Hall Pomfret Centre, Conn.

## BALTIMORE, MD.

Jau 200,000 Novenos Knygelių Išdalinta Mūsų Kariams

Pereitais metais rūpiučio mėn. kun. dr. Mendelis padarė pasiūlymą mūsų karo kapelionams pasiūsti dykai Stebuklingojo Medalikėlio novenos knygele, kiek jie gali jų sunaudoti, išdalinti mūsų krašto kariams. I šėšius mėnesius buvo pareikalauta ir išsiūsta į įvairias karo stovyklas net du šimtai tūkstančių tu novenos knygučių. Kaip kunigams, taip jaunuoliams ir mergaitėms karo tarnyboje begalo patinka mūsų bažnyčios knygelė. Spalvoti viršeliai patraukia akis ir širdis tų, kurie naudoja tas knygeles. Prašymai vis dar tebeplaukia nuo įvairių karo kapelionų. Lietuviai kunigai Kupstas ir Vilčiauskas pareikalavo po 1,000 egzempliorių, kurie veikia buvo jiems pasiūsti. Visas tas darbas yra atliekamas veltui, kad praplatinti Marijos garbę tarp krašto gyventojų. Teko sužinoti nuo kun. dr. Mendelio, kad 200,000 naujų knygelių yra spausdinama, kad būtų galima patenkinti visus kapelionų reikalavimus, nes kas savaitę gaunama

prašymų nuo penkių iki dešimties tūkstančių egzempliorių. Vietinės Sesutės Kazimierietės žymiai prisideda prie šio garbingo darbo. Jos suriša knygetas sulig įvairių užsakymų, o mūsų kunigai nuveža jas į paštą.

Juozas Būdelis

## Naujas Lietuvos Solistės Pasirodymas

Garsi lietuvaite solistė Anna Kaskas, Metropolitan operos artistė, gegužės 21 d. dainuos Bostone "Darbininko" Radio programoje Jordan Hall ruošiamame koncerte. Čia taipgi dalyvaus ir estų tautybės smuikininkas, N. Anglijos Pabaltijo - Amerikiečių draugijos pirmininkas, Bostono Simfonijos orkestro narys Ludwig Juht. Koncerto komiteto garbės pirmininku sutiko būti Bostono miesto majoras M. J. Tobin (LKFSB).

## LEGAL NOTICE

All persons having claims against, or indebted to, the estate of John Lukoszevicz, late of Plymouth Borough, deceased, shall present or pay same to Peter J. Karazusky, executor, or John S. Lopatto, Attorney, 703 Miners National Bank Bldg., Wilkes-Barre, Pa.

# LIETUVAI IŠLAISVINTI CENTRO ARGENTINOJE PAREIŠKIMAS

Ryšy su STRS konstitucijos pakeitimu, Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje vasario 14 d. vienbalsiai priėmė atitinkamą protestą prieš Sovietų Rusijos nuolat kartojamas pretenzijas į Lietuvos kraštą. Tas protestas ispanų kalba buvo pasiūstas visiems svarbesniems čionykščiams laikraščiams.

Zemiau paduodame to pareiškimą ištraukas.

Mums, laisvėje gyvenantiems lietuviams, visai nesvarbu, kokias teises mano suteikti STRS savo respublikoms, tačiau mes negalime neprotuoti viso civilizuoto pasaulio akivaizdoje prieš STRS nuolat kartojamas pretenzijas vėl pavergti Lietuvą. Ir maršalas Stalinas savo kalbose žada "išlaisvinti brolius lietuvius", ir sovietų spauda kalba lyg Lietuvos priklausytų STRS kaip jos nedaloma dalis, o dabar ir Sovietų Aukščiausioji Taryba žada suteikti Lietuvos "sovietiška respublikai" teisę vesti nepriklaušomą užsieninę politiką ir organizuoti savo kariuomenę.

Prieš šias STRS pretenzijas į lietuvių žemę mes iškilmingai protestuojame drauge su visa lietuvių tauta. STRS, bendradarbiaudama su nacistiniu Reichu, jėga pavergė Nepriklausomą Lietuvą 1940 m. birželio 15 d. ulaužydama visas savo sutartis, kuriomis buvo pasidėjusi "be atodairų pripažinti Lietuvos Valstybės savarankiškumą ir nepriklaušomybę su visomis iš tokio pripažinimo einančiomis juridinėmis sekmėmis ir gera valia viešies amžiams atsisakė nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu" Lietuvos Taikos Sutarties su STRS I str.).

Kai Lietuvą okupavo keli šimtai tūkstančių raudonosios armijos, kad pateisinti šį savo smurtą, STRS flagrantiškiausiu būdu sufalsifikavo lietuvių tautos valią, pravedama neva "demokratiškiausiu būdu" rinkimus ir "liaudies seimą". Faktiniai gi tuomet Lietuvoje viešpatavo baisiausias teroras: visi spaudos organai buvo paversti komunistiniais, visos lietuviškos organizacijos uždarytos, du tūkstantiai žymiausių lietuvių buvo sugrūsti į kalėjimus prieš pat rinkimus ir vieni komunistai turėjo laisvę veikti. Rinkimams buvo išstatytas tik vienas komunistų sudarytas pagal Maskvos emisarų nurodymus sąrašas iš tiek kandidatų, kiek turėjo būt išrinkta atstovų. Tokiu būdu to vadina moju liaudies seimo sąstatas jau iš anksto buvo Maskvos emisarų nustatytas. Nors rinkimai buvo privalomi, faktiniai juose dalyvaavo tik 16-18% o bolševikai dar prieš tai, kai buvo baigti rinkimai (jie buvo vienai dienai prieš tai, kad būtų laisvas ir labai mažo balsuotojų skaičiaus) jau paskelbė Londone, kad balsavo 95.51%.

Nuo to laiko bolševikų propaganda visur skelbia šį melą, kaip lietuvių tautos valios pareiškimą.

Laikė rinkimų kampanijos, bolševikai niekur neprasitarė, kad šis "seimas" turėsias prašyti prijungti Lietuvą prie STRS ir ją sovietizuoti. Tik po rinkimų Maskvos emisarai atidengė savo kortas ir pareikalavo iš tų "atstovų", kai kuriems grašindami teroro priemonėmis, padaryti tokius nutarimus vienbalsiai. "Liaudies seimas" posėdžiauja tik vieną kartą. Laikė to posėdžio buvo perskaitytos Maskvos padiktotos rezoliucijos, prašant prijungti Lietuvą prie STRS ir apie jos sovietizaciją ir paskelbtos kaip "vienbalsiai" priimtos, nors faktiniai atstovų balsai nebuvo skaityti, o priešingai—pašaliniai asmenys buvę atstovų tarpe drauge su jais balsavo. Tai buvo tipiškas lietuvių tautos valios suklavojimas, kokį bolševikai praktikuoja.

Lietuva buvo paskelbta "pilna

teise sovietiška respublika", bet lietuvių jėgų jokių teisių neturėjo. Laisvė, nepriklausomybė, viskas buvo nuo jų atimta; viskas, kas lietuviams brangu, niekinama; viešpatavo neapsakomas teroras; 15,000 geriausių lietuvių patriotų sugrūsti į kalėjimus, kur jie buvo žiauriausiai kankinami ir žudomi; 45,000 lietuvių ištisomis šeimomis, atskiriant vyrus nuo žmonių, vaikų nuo tėvų, buvo deportuoti į Sibirą, į Kazakstaną ir kitus Rusijos užkampius. Rasti dokumentai urodo, kad bolševikai planavo deportuoti net pusę visų Lietuvos gyventojų, o jų vietoje buvo pradėję apgyvendinti rusus, mongolus ir kitus ištikimus bolševikus.

Dabar lietuvių visomis priemonėmis priemonėmis kovoja prieš nacius, nes jie nepripažinti Nepriklausomos Lietuvos, bet niekas iš lietuvių nelaukia ir raudonojo teroro grėžimo.

Protestuodami prieš bolševikų pretenzijas į Lietuvą, mes drauge kreipiame viso kultūringo pasaulio dėmesį į tai, kad STRS, kuri savo laiku sulaužė visas su Lietuva sudarytas sutartis, dabar aiškiausiai laužo Atlanto Deklaracijos dėsnius, nes atsisako pripažinti Nepriklausomą Lietuvą, kurią ji jėga buvo pavergusi.

Šiaja proga mes taip pat pareiškiame, kad Justas Paleckis, kurį Maskvos emisarai pastatė "Sovietiškos Lietuvos Prezidentu", visų lietuvių yra laikomas tik savo tautos išdaviku ir aklu bolševikų įrankiu.

Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje  
Ig. Padvalskis, pirmin.  
Gilydis, sekretorius

## PHILADELPHIA, PA.

### Mažai Suejo, Bet Daug Prisiđėjo

Sekmadienį, balandžio 2, grei tomis buvo surengtos prakalbos Raudonojo Kryžiaus naudai ir Karo Bonų pardavimui. Dėl trumpo prisiregavimo ir mažo išgarsinimo, mažai teatsilankė. Vienok buvo rodomi Raudonojo Kryžiaus paveikslai ir to reiką liu kalbėjo Raudonojo Kryžiaus atstovas dr. Kolonkevič. Taipgi kalbėjo K. Zadeika, A. Kaniušis, C. S. Cheleden ir kiti.

Raudonajam Kryžiui aukojo: Lietuvių Amerikos Pašalpinis Klubas \$25.00; po \$5.00: Stan. Tolvaiša, A. J. Kaniušis, Kris. Žemaitis, Wm. Zupkauskas; po \$1.00: C. S. Cheleden, Andr. Uždavinis, K. Zadeika, Ona Lusienė, Jonas Budris, Jos. Stankis, J. Kaiveičius, Ign. Stapšys, Jonas Vencius, Magd. Jankeliūnienė, Stan. Taraila, Wm. Bakanauskas; Wm. Radzius aukojo \$2.00. Viso \$59.00.

Tą patį vakarą Karo Bonų išpirkto už \$3,600.00.

Valio Point Breeziečiai!

Dalyvis

Gana graži, bet labai menko išsilavinimo moteris skundėsi savo pažįstamai daugybę neatiskratomų ir jau nusibodusių jai kavalierių.

— Labai pigiai gali jais atsikratyti, mylimoji,—tarė pažįstamoji.—Pakaks tamstai tik prasizioti.

## DYKAI dėl patenkinančios REUMATIZMO

Jeigu kenčiate kūno skausmus; je ssnariai jauslūs; jei užėina skausma oro pereinamos, patariam jums ban dyt ROSSE Tabs be mokesčio ir obligacijų. Naudojamos tūkstančių per virš dvidešimt metų, gavimų greito paliausavimo skausmų Reumatizmo, Artaritės, ir Neuritės.

DYKAI Šio Laikraščio Skaitytojams

Jeigu niekad nesusidote ROSSE Tabs, pašom jus BANDYT juos—išbandykite mūsų kasta. Pasisim jums pilno dydžio pakelė—DYKAI. Sunau dokite 24 tabletes. Jei neduos paliausavimo nuo skausmo ir jūs būsite nepatenkinti pasekmėmis ir to pakelio žema kaina, grąžinkite nesnaudota dalį, ir jums nieko nekastaus. Nesiuskū pinigų, tik savo vardą ir adresą i:

ROSSE Products Co. Dept. X-5  
2708 W. Farwell Ave., Chicago 45, Ill.